



Rhaglen Gyflawn

Gwasanaethau Democraidd
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

Cyfarfod

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU TROSEDD AC ANRHEFN

Dyddiad ac Amser

10.15 y.b., DYDD IAU, 5ED RHAGFYR, 2019

Lleoliad

**Siambr Hywel Dda, Swyddfeydd y Cyngor,
Caernarfon, Gwynedd. LL55 1SH**

*** NODER ***

Bydd y cyfarfod yn cael ei we-ddarlledu

https://gwynedd.public-i.tv/core//cy_GB/portal/home

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd 28 Tachwedd 2019)

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

AELODAETH (18)

Plaid Cymru (10)

Y Cynghorwyr

Elwyn Edwards
Linda Morgan
Gruffydd Williams
Dafydd Owen

Annwen Hughes
Edgar Wyn Owen
Simon Glyn

Aled Wyn Jones
Gethin Glyn Williams
Berwyn Parry Jones

Annibynnol (5)

Y Cynghorwyr

Kevin Morris Jones
Elwyn Jones
Angela Russell

Mike Stevens
Elfed Powell Roberts

Llais Gwynedd (2)

Y Cynghorwyr

Robert Glyn Daniels

Owain Williams

Aelod Unigol (1)

Y Cynghorydd

Stephen W. Churchman

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

3. MATERION BRYS

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION

4 - 8

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd Medi 26ain 2019 fel rhai cywir

5. DIWEDDARIAD BLYNYDDOL GAN Y BARTNERIAETH 9 - 50 DIOGELWCH CYMUNEDOL (GWYNEDD A MÔN)

Aelod Cabinet: Cynghorydd Dafydd Meurig

I ystyried yr adroddiad

6. STRWYTHUR LLYWODRAETHIANT A THREFNIADAU CYFLAWNI 51 - 59 BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS GWYNEDD AC YNYS MÔN

Aelod Cabinet: Cynghorydd Dyfrig Siencyn

I ystyried yr adroddiad

7. CYNIGION ARBEDION YR ADRAN AMGYLCHEDD, ADRAN 60 - 66 PRIFFYRDD A BWRDEISTREFOL AC YR ADRAN YMGYNGHORIAETH I DDYGYMOD GYDA'U CYFRAN O'R BWLCH £2M POSIB YNG NGHYLLIDEB 2020/21.

Aelodau Cabinet:

Cynghorydd Gareth Griffith

Adran Amgylchedd

Cynghorydd Catrin Wager

**Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol ac
Ymgynghoriaeth Gwynedd**

I ystyried yr adroddiad

8. TAI HAF A CHYNLLUNIO

67 - 69

Aelod Cabinet: Cynghorydd Gareth Griffith

I ystyried yr adroddiad

Pwyllgor Craffu Cymunedau 26 Medi 2019

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd Elfed Roberts (Cadeirydd)

Y CYNGHORWYR: Glyn Daniels, Elwyn Edwards, Simon Glyn, Annwen Hughes, Aled W Jones, Berwyn Parry Jones, Elwyn Jones, Dafydd Owen, Edgar Wyn Owen, Angela Russell, Owain Williams a Gruffydd Williams

SWYDDOGION:

Vera Jones (Rheolwr Gwasanaeth Democratiaeth ac Iaith), Bethan Adams (Ymgynghorydd Craffu) a Lowri Haf Evans (Swyddog Cefnogi Aelodau)

HEFYD YN BRESENNOL:

Mewn perthynas ag eitem 5 ar y rhaglen – Cyngorydd Gareth Griffith (Aelod Cabinet Amgylchedd), Dafydd Wyn Williams (Pennaeth Amgylchedd) a Rhian Williams (Rheolwr Cludiant Integredig)

Mewn perthynas ag eitem 6 ar y rhaglen – Cyngorydd Gareth Griffith (Aelod Cabinet Amgylchedd) a Dafydd Wyn Williams (Pennaeth Amgylchedd)

Mewn perthynas ag eitem 7 ar y rhaglen - Cyngorydd Gareth Griffith (Aelod Cabinet Amgylchedd), Dafydd Wyn Williams (Pennaeth Amgylchedd), Gareth Jones (Uwch Reolwr Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd) a Rebeca Jones (Rheolwr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd - Gwynedd a Môn)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cyngorwyr Stephen Churchman, Kevin Morris Jones, Linda Morgan, Mike Stevens a Gethin Glyn Williams

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi

3. MATERION BRYD

Dim i'w nodi

4. COFNODION

Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod diwethaf a gynhaliwyd ar 4.07.2019 fel cofnod cywir o'r cyfarfod.

5. ADOLYGIAD STRATEGOL O'R GWASANAETH CLUDIANT CYHOEDDUS

Cyflwynwyd adroddiad cynnydd gan Pennaeth yr Amgylchedd ar y gwaith o adolygu darpariaeth cludiant cyhoeddus yng Ngwynedd ynghyd a'r camau nesaf bydd yr Adran yn gweithredu arnynt. Nodwyd bod yr adolygiad yn rhoi cyfle i'r Cyngor dreialu ffyrdd amgen o ddiwallu anghenion trafndiaeth. Ategwyd nad oedd y rhwydwaith presennol wedi ei datblygu ers degawdau ac nad oedd unrhyw dystiolaeth bod y gwasanaeth wedi ei adolygu'n gynhwysfawr yn ystod y cyfnod yma. Nodwyd bod cymorth gan Trafnidiaeth

Cymru i gyflawni'r ddarpariaeth gyda'r weledigaeth bod Traws Cymru yn darparu'r prif goridor teithio gyda dibyniaeth ar y gwasanaethau lleol i gysylltu.

Amlygwyd bod buddsoddiad amser ac ymdrech wedi ei neilltuo ar gyfer casglu gwybodaeth er mwyn sicrhau bod penderfyniadau yn cael eu selio ar yr angen ac yn cael eu blaenoriaethu ar sail gwerth cymdeithasol. Casglwyd gwybodaeth drwy ffurf holiadur ac fe dderbyniwyd 2021 o ymatebion. Adroddwyd bod gwaith cychwynnol wedi ei wneud ar ddadansoddi'r ymatebion fydd yn sail i'r camau nesaf

- adolygu addaswydd y rhwydwaith cludiant presennol
- sicrhau bod y gwasanaeth yn cwrdd ar angen yn y modd mwyaf cost effeithiol
- blaenoriaethu'r siwrneiau / llwybr ar sail gwerth cymdeithasol (gwaith wedi ei gomisiynau gan Prifysgol Bangor)

Mewn ymateb i sylw gan y Cynghorydd Gruffydd Williams bod Cynghorwyr Dwyfor, mewn ymateb i adolygiad blaenorol, wedi gwneud cais i warchod y gwasanaeth rhag toriadau a sicrhau cadw pobl yng nghefn gwlad, nododd Pennaeth yr Amgylchedd nad oedd bwriad torri cyllideb cludiant cyhoeddus. Ategodd, er yr heriau i gynnal y gwasanaeth, y prif nod yw cwrdd ar angen yn y modd mwyaf cost effeithiol.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, amlygwyd y pwyntiau canlynol gan Aelodau unigol:

- Croesawu'r adolygiad strategol a'r weledigaeth o wella'r defnydd yn y gobaith o weld gwelliant yn y gwasanaeth cludiant cyhoeddus
- Bod y dulliau casglu gwybodaeth wedi bod yn briodol a'r ymateb i'r holiaduron wedi bod yn galonogol - angen adeiladu ar hyn a dadansoddi'r data i gwrdd ar angen
- Croesawu ystyriaeth defnyddio llai o fysiau mawr - hyn yn gam adeiladol ymlaen
- Angen sicrhau bod trefniadau galw am wasanaeth yn hyblyg; bod datrysiadau i bob sefyllfa. Awgrym i dreialu'r trefniadau er mwyn sicrhau llwyddiant
- Bod angen egluro a thrafod unrhyw ystyriaethau o newid gyda thrigolion yn eu cymunedau - awgrym i rannu'r wybodaeth yn y papurau bro
- Bod angen trefniadau marchnata effeithiol
- Bod angen cydweithio a chefnogi gwasanaethau lleol, e.e., O Ddrws i Ddrws, a oes modd defnyddio tocyn mantais ar gyfer gwasanaethau lleol?
- Bod angen ystyried effaith ôl troed carbon - hybu pobl i ddefnyddio bysiau
- Rhaid sicrhau mai'r daith sydd yn flaenoriaeth ac nid y cerbyd / adnodd
- Os defnyddio cerbydau llai, bydd angen ystyried yr effaith ar gwmnïau bysiau mawr
- Angen sicrhau bod pob cefnogaeth ar gael i ddeiliaid tocyn mantais adnewyddu eu cardiau erbyn 1/1/2020

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â'r effaith ar gwmnïau bysiau, amlygwyd mai'r bysiau mawr fydd asgwrn cefn y gwasanaeth gyda cherbydau llai yn bwydo i mewn i'r gwasanaeth hwnnw.

Mewn ymateb i sylw ynglŷn ag adnewyddu tocynnau mantais, amlygwyd bod yr Adran yn gwneud pob ymgais i gefnogi Trafnidiaeth Cymru o weinyddu'r gwaith o adnewyddu tocynnau. Ategwyd bod swyddogion y gwasanaeth yn cynnal cyfarfodydd ar draws y sir, yn ymateb i ymholiadau ffôn ac yn cynnig cyngor ac arweiniad ar sut i adnewyddu tocyn drwy gais papur neu ar-lein. Nodwyd bod y cerdyn mantais newydd yn ddiogelach ac yn arbed twyll.

PENDERFYNWYD,

- **Derbyn yr adroddiad a llongyfarch yr Adran ar y gwaith ymgysylltu a wnaed i gasglu barn trigolion**
- **Argymhell i'r gwasanaeth ystyried yr effaith hir dymor ar dorri gwasanaethau**

- yng nghefn gwlad
- Argymell i'r gwasanaeth sicrhau hyblygrwydd yn y trefniadau newydd e.e., sicrhau bod gwasanaeth 'Ateb y Galw' yn hyblyg a bod cerbydau o faint digonol yn ymateb i'r galw
- Argymell i'r gwasanaeth ystyried cydweithio gyda chwmnïau lleol / gwasanaethau eraill
- Argymell yr angen i farchnata'r gwasanaeth yn effeithiol ar ei newydd wedd
- Argymell bod cyfle i ystyried yr effaith amgylcheddol fel rhan o'r adolygiad

6. SEFYDLU GRŴP TASG RHEOLI PARCIO

Cyflwynwyd adroddiad gan Pennaeth yr Amgylchedd yn cynnwys cylch gorchwyl a rhaglen waith amlinellol ar gyfer Grŵp Tasg o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau i gynorthwyo'r Gwasanaeth gyda'r gwaith o ddadansoddi amrediad opsiynau ar gyfer rheoli parcio yng Ngwynedd. Amlygwyd mai'r bwriad yw asesu'r opsiynau posib ar gyfer cynyddu'r incwm o feysydd parcio gan ystyried a fuasai modd gwneud hynny heb gynyddu'r gost i drigolion Gwynedd.

Atgoffwyd yr aelodau bod pedwar aelod wedi eu hethol ar gyfer y Grŵp Tasg yng nghyfarfod o'r Pwyllgor 4ydd Gorffennaf 2019 - y Cynghorwyr Kevin Morris Jones (Arfon), Angela Russell (Dwyfor), Annwen Hughes a Gethin Glyn Williams (Meirionnydd).

CYMERADWYFYD y cylch gorchwyl a'r rhaglen waith amlinellol ar gyfer y Grŵp Tasg

7. CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL Awst 2017 – Mawrth 2019

Cyflwynwyd adroddiad gan Pennaeth Cynorthwyol Adran Amgylchedd yn gofyn i'r Aelodau gynnig sylwadau ar gasgliadau allweddol yr Adroddiad Monitro Blynyddol (Drafft) cyn ei gyflwyno i'r Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd, Y Cabinet ac yna Llywodraeth Cymru.

Eglurwyd bod yr adroddiad monitro yn sail dystiolaeth bwysig ar gyfer adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol. Dros amser gall yr adroddiad monitro ddangos tueddiadau, adnabod unrhyw bolisïau sydd yn cyflawni ai peidio, ac amlygu unrhyw wagle neu ddiffyg o ran polisi. Nodwyd bod gan y Cynllun Datblygu Lleol fframwaith fonitro sydd wedi ei chytuno gyda'r Arolygydd yn ystod yr Archwiliad - ategwyd bod y fframwaith yn cynnwys 69 o ddangosyddion sydd yn adrodd ar 5 thema sydd yn y Cynllun.

Cyfeiriwyd at gasgliadau allweddol yr adroddiad monitro ac adroddwyd, o'u hystyried, nid oedd dystiolaeth yn dangos bod angen adolygiad cynnar o'r Cynllun. Byddai adolygiad o'r Cynllun yn cael ei gynnal yn 2021 oni bai bod adroddiad monitro blynyddol yn nodi yn wahanol.

Diolchwyd am y wybodaeth

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, amlygwyd y pwyntiau canlynol gan Aelodau unigol:

- Awgrym i gyflwyno cyfanswm y nifer tai sydd wedi ei hadeiladu fesul blwyddyn er mwyn rhoi cyd-destun i'r adroddiad
- Bod angen adroddiad blaen, dealladwy yn crynhoi a symleiddio rhywfaint o'r wybodaeth dechnegol, ffeithiol
- Bod angen rheolaeth o gynnydd mewn tai haf o ganlyniad i dai newydd yn cael eu hadeiladu. Er yn ymwybodol bod y Cabinet wedi cymeradwyo gwaith ymchwil all arwain at newidiadau i ddeddfwriaeth, awgrymwyd sicrhau bod cyswllt rhwng yr

- adolygiad monitro blynyddol a'r gwaith ymchwil
- Bod yr adolygiad yn monitro adeiladau newydd ac nid y stoc tai
- Bod angen adolygu niferoedd tai yn sgil penderfyniad Wylfa B. Nifer o'r dynodiadau bellach yn 'ddi angen'
- Angen cydlynu datblygiadau economaidd gyda datblygiadau tai yn well
- Angen ystyried y term, 'pobl leol'. Gwledydd eraill megis yr Eidal yn datblygu tai ar gyfer pobl leol yn unig – awgrym i edrych yn fanylach i gynlluniau tebyg
- Rhaid rhoi ystyriaeth i'r Gymraeg ar gyfer pob datblygiad ac nid ar gyfer adeiladu tai yn unig.
- Bod angen ystyried sut i fesur effaith ar yr iaith Gymraeg
- Cynnig bod datganiadau iaith yn cael eu cwblhau gan arbenigwyr cydnabyddedig priodol – awgrym i'r Cyngor roi arweiniad ar y rhai sydd yn gymwys i gwblhau datganiadau iaith
- Awgrym i sefydlu gweithgor ymhen blwyddyn fel bod modd herio ymhellach a chael dadansoddi'n fanylach
- Pwy fydd yn ymateb ar ran y Cyngor i'r ymgynghoriad ar y Fframwaith Cenedlaethol erbyn Tachwedd 1af 2019?

Mewn ymateb i sylw ynglŷn ar awgrym y dylai datganiadau iaith gael eu cwblhau gan arbenigwyr cydnabyddedig priodol, mynegodd Rheolwr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd bod y Canllaw Cynllunio Atodol, Cynnal a Chreu Cymunedau Nodedig a Chynaliadwy, sydd y cynnwys arweiniad ar gynllunio a'r iaith Gymraeg, yn cyfeirio at yr angen i'r datganiadau gael ei gwneud gan unigolyn cymwys. Cydnabuwyd bod y canllaw yn cynnwys gwybodaeth newydd i bawb a bod bwriad cynnal sesiynau gydag Aelodau a rhai ar wahân ar gyfer asiantwyr gan fod sawl un wedi mynegi diddordeb. Ategwyd y byddai'n fuddiol i arbenigwyr / asiantwyr allanol fynychu sesiynau rhannu gwybodaeth debyg i'r un a gyflwynwyd i'r Aelodau. O ran yr awgrym y dylai'r Cyngor baratoi datganiadau ac asesiadau ieithyddol, pwysleisiwyd mai rôl y Cyngor fel Awdurdod Cynllunio Lleol yw asesu ceisiadau cynllunio a'r holl asesiadau cysylltiedig ac nid paratoi rhannau o gais cynllunio ar ran datblygwr.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â llunio ymateb i ymgynghoriad ar y Fframwaith Cenedlaethol, adroddwyd bod yr Uned Polisi yn cydgordio ymateb drwy ymgynghori gyda'r Adran Economi, yr Uned Iaith ac Adrannau eraill. Amlygwyd bod ymateb drafft wedi ei lunio a bod y Tîm Arweinyddiaeth wedi gwneud cais am weithdy i drafod y manylion yn llawnach. Ychwanegodd yr Aelod Cabinet y byddai'r Cabinet yn ystyried yr ymateb

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â dangosydd D2 (caniatáu ceisiadau cynllunio lle mae angen mesurau lliniaru iaith Gymraeg) 'nad oedd ceisiadau wedi cael caniatâd cynllunio ers mabwysiadu'r Cynllun ble bod angen mesurau i liniaru unrhyw niwed sylweddol i'r iaith Gymraeg', eglurwyd, gan nad oedd niwed wedi ei adnabod yn y datganiadau iaith, nid oedd cyfiawnhad cynllunio i fesurau lliniaru. Ategwyd bod y datganiadau yn cael eu rhesymu a'u hasesu gan yr Uned Polisi a'r Uned Iaith ac y byddai mesurau lliniaru ond yn cael eu gosod petai'r dystiolaeth yn amlygu hynny.

Croesawyd yr adroddiad.

PENDERFYNWYD

- **Bod angen edrych yn fanylach ar drefniadau asesiadau iaith a datganiadau ieithyddol. Awgrymwyd cynnal sesiwn anffurfiol gydag Aelodau'r Pwyllgor i rannu gwybodaeth neu sefydlu gweithgor o Aelodau a Swyddogion i herio'r holl elfennau a dadansoddi'n fanylach. Petai gweithgor yn cael ei sefydlu, awgrymwyd y dylid ystyried gwahodd aelod o'r Pwyllgor iaith i fod yn aelod o'r gweithgor.**

- **Er derbyn bod angen i'r adroddiad gynnwys gwybodaeth ffeithiol a thechnegol, awgrymwyd yr angen i ystyried symleiddio'r ffurf y cyflwynir yr adroddiad yn ysgrifenedig.**
- **Amlygu pryderon ynglŷn â dyfodol Wylfa a'r dynodiadau tai sydd bellach yn 'ddiangen'**
 - **Bod angen adolygu'r niferoedd**
 - **Bod angen sicrwydd bod caniatadau cynllunio yn ymateb i'r angen**
- **Y gellid cydlynu datblygiadau economaidd gyda datblygiadau tai yn well**
- **Bod cyfle i edrych ar yr hyn mae gwledydd eraill yn ei wneud yng nghydestun tai ar gyfer pobl leol**
- **Bod gofyn i bob aelod godi ymwybyddiaeth o'r ymgynghoriad sydd yn cael ei gynnal ar y Fframwaith Cenedlaethol (dyddiad cau 1.11.19)**

Dechreuodd y cyfarfod am 10:15am a daeth i ben am 12:20pm

Eitem 5

1

ADRODDIAD I: PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU (TROSEDD AC ANHREFN)
AWDURDOD LLEOL GWYNEDD

DYDDIAD: 5 RHAGFYR 2019

ADRODDIAD GAN: Y CYNGHORYDD DAFYDD MEURIG
(SWYDDOG CEFNOGI - CATHERINE E ROBERTS)

PWNC: DIWEDDARIAD BLYNYDDOL GAN Y BARTNERIAETH
DIOGELWCH CYMUNEDOL (GWYNEDD A MÔN)

1.00	PWRPAS YR ADRODDIAD
1.01	Rhoi trosolwg i Aelodau o weithgareddau Partneriaeth Diogelwch Cymunedol (PDC) Gwynedd a Môn yn ystod 2018-19, a'r datblygiadau ar gyfer 2019-20
2.00	CEFNDIR
2.01	<p>Mae gofyn i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol adrodd yn ffurfiol i'r pwyllgor hwn bob blwyddyn er mwyn cyflwyno trosolwg o weithgareddau. Mae hyn yn sicrhau bod y Bartneriaeth yn cyflawni ei hymrwymiaadau yn unol ag adrannau 19 a 20, Deddf Heddlu a Chyfiawnder Troseddol 2006.</p> <p>Dyletswydd y pwyllgor yw craffu gwaith y Bartneriaeth, yn hytrach na gwaith yr aelodau (cyrff) unigol.</p>
2.02	<p>Mae dyletswydd statudol ar Awdurdodau Lleol yn unol â Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998, a'r diwygiadau dilynol yn sgil Deddf Heddlu a Chyfiawnder Troseddol yn 2002 a 2006 i weithio mewn partneriaeth gyda'r Heddlu, y Gwasanaeth Iechyd, y Gwasanaeth Prawf a'r Gwasanaeth Tân ac Achub, i ymdrin â'r rhaglen diogelwch cymunedol lleol. Dyma'r prif asiantaethau sy'n ffurfio'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol. Mae gan y Bartneriaeth ddyletswydd i ymdrin â -</p> <ul style="list-style-type: none">• Throsedd ac Anhrefn• Camddefnyddio Sylweddau• Lleihau Aildroseddu• Cyflwyno asesiad strategol i adnabod blaenoriaethau (gwaith sydd bellach yn cael ei wneud yn rhanbarthol)• Rhoi cynlluniau ar waith i ymdrin â'r blaenoriaethau hyn (mae cynllun bellach yn bodoli ar sail ranbarthol a lleol)
2.03	Mae partneriaeth wedi bodoli yn Ynys Môn a Gwynedd ers 1998. Fodd bynnag, mae wedi gweithredu fel Partneriaeth ddwy-sir ers 2013-14
3.00	BLAENORIAETHAU/DOGFENNAU'R BARTNERIAETH AR GYFER CRAFFU
3.01	Mae'r bartneriaeth yn gweithio'n unol â chynllun blynyddol, sy'n seiliedig ar gynllun rhanbarthol tair blynedd. Atodir adroddiad perfformiad diwedd blwyddyn 2018-19 a chynllun 2019-20 (atodiadau 1,2)
3.02	Mae saith blaenoriaeth yn denu sylw'r Bartneriaeth. Dyma'r blaenoriaethau ar gyfer 2018-19 a 2019-20. Mae'r blaenoriaethau hyn yn seiliedig ar asesiad strategol. Y blaenoriaethau yw -

	<ul style="list-style-type: none"> • Lleihau troseddau a chanddynt ddiodefswyr (troseddau meddiangar yn unig) • Lleihau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol • Cefnogi pobl fregus i'w hatal rhag bod yn ddiodefswyr trosedd • Codi hyder i adrodd am ddigwyddiadau o gam-drin domestig • Codi hyder i adrodd am gam-drin rhywiol • Mynd i'r afael â chamddefnyddio sylweddau yn yr ardal • Lleihau Aildroseddu
4.00	Y PRIF NEGESEUON SY'N DEILLIO O WEITHGARWCH 2018-19
	<p>Atodir adroddiad diwedd blwyddyn y Bartneriaeth. Mae'r adroddiad yn dangos y sefyllfa mewn perthynas â'r blaenoriaethau uchod, sef -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn 2018/19, bu cynnydd o 13.5% mewn Troseddu sy'n seiliedig ar Ddiodefswyr yng Ngwynedd. Roedd dadansoddiad yn dangos mai gwelliannau mewn effeithiolrwydd adrodd am droseddau, a ddaeth i rym ym mis Ebrill 2018, yn hytrach na chynnydd mewn troseddu oedd yn gyfrifol am y cynnydd hwn. Gwelir cynnydd yng Ngwynedd eto hyd yn hyn eleni ond mae lefelau troseddu sy'n seiliedig ar ddiodefswyr wedi sefydlogi dros y misoedd diwethaf. Mae lefel troseddu sy'n seiliedig ar ddiodefswyr yng Ngwynedd o gymharu â'i Grwpiau Mwyaf Tebyg (MSG) ychydig uwch na'r cyfartaledd. • Mae Gwynedd wedi gweld cynnydd bychan o 4.7% mewn Troseddu Meddiangar, gan gynnwys byrgleriaeth breswyl, yn hanner cyntaf 2019/20 o gymharu â'r un cyfnod y llynedd. O gymharu gyda'i MSG, mae troseddu meddiangar yng Ngwynedd yn is na'r cyfartaledd. • Cafwyd lluo o droseddau byrgleriaeth breswyl ym Mhenygroes yn ystod mis Awst 2019 lle targedwyd sawl sied/modurdy. Cafodd dyn ei gyhuddo o'r wyth allan o ddeg digwyddiad a adroddwyd. • Mae nifer y diodefswyr sy'n dioddef o drosedd fwy nag unwaith (3 neu fwy mewn 12 mis) yn parhau i gynyddu yng Ngwynedd yn 2019/20 o gymharu â'r un cyfnod y llynedd. Mae tystiolaeth eto o'r patrwm hwn ar draws Gogledd Cymru yn ei gyfanrwydd. Mae newidiadau yn y prosesau cofnodi wedi cael effaith sylweddol ar lefelau troseddau treisgar, sydd wedi arwain at fwy o ddiodefswyr sydd wedi dioddef fwy nag unwaith yn cael eu hadnabod. • Mae'r ymddygiad gwrthgymdeithasol a adroddwyd i Heddlu Gogledd Cymru yn hynod dymhorol gyda nifer llawer uwch o ddigwyddiadau wedi'u hadrodd yn ystod misoedd yr haf o gymharu â misoedd y gaeaf. Mae lefelau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol a gofnodwyd yng Ngwynedd yn 2019/20 yn is o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae diodefswyr sy'n dioddef fwy nag unwaith, lleoliadau a diodefswyr bregus risg uchel yn cael eu cyfeirio am adolygiad i grŵp tasg amlasiantaethol bob mis.

	<ul style="list-style-type: none"> • Cafodd llawer o waith ei wneud ar ymddygiad gwrthgymdeithasol yn benodol dros fisoedd yr haf gyda Dreamscheme yng Nghaernarfon a ariannwyd gan wasanaethau ieuenctid, Crimebeat, CCG a PACT. O ganlyniad i'r gweithgareddau dargyfeiriol a wnaethpwyd gan bobl ifanc drwy Dreamscheme, bu gostyngiad mewn ymddygiad gwrthgymdeithasol yn ardal Caernarfon a oedd wedi cynyddu'n flaenorol ac yn rhoi cryn bwysau ar yr Heddlu. Mae hefyd wedi rhoi cyfle i bobl ifanc roi rywbeth yn ôl i'r gymuned. • Rydym wedi cael problemau'n ddiweddar yn Nhan y Fynwent ym Mangor gyda grwpiau o hyd at 40 o bobl ifanc yn ymgynnull yn yr ardal, yn dringo ar doeau safleoedd bysiau, yn bod yn eiriol dreisgar tuag at aelodau'r cyhoedd ac yn achosi problemau i yrwyr bysiau. Rhoddwyd gorchmynion gwasgaru yn eu lle sy'n gwahardd unrhyw berson, sy'n derbyn hysbysiad gwasgaru, i fynd i leoliad ardal y gorchymyn gwasgaru am gyfnod o 48 awr. Mae'r gwaith yma'n parhau. • Mae Troseddau Casineb yng Ngwynedd wedi cynyddu yn hanner cyntaf 2019/20 wrth gymharu â'r un cyfnod yn 2018/19, gyda 86 trosedd wedi'i chofnodi eleni hyd yn hyn o gymharu â 68 y llynedd. Troseddau casineb yn ymwneud â hil sydd wedi gweld y cynnydd mwyaf o ran niferoedd yng Ngwynedd yn 2019/20. • Mae adroddiadau am Droseddau Domestig yng Ngwynedd wedi gostwng yn hanner cyntaf 2019/20. Mae dioddefwyr sy'n dioddef o Gam-drin Domestig fwy nag unwaith yng Ngwynedd wedi gweld cynnydd yn 2019/20 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Eto, mae newidiadau yn y prosesau cofnodi troseddau wedi arwain at fwy o ddioddefwyr, sydd wedi dioddef fwy nag unwaith, yn cael eu hadnabod. • Mae lefelau Trais Rhywiol Risg Uchel a gofnodwyd yng Ngwynedd wedi cynyddu yn hanner cyntaf 2019/20 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. O gymharu gyda'i MSG, mae troseddu rhywiol yng Ngwynedd yn uwch na'r cyfartaledd. • Ail-droseddwyr yw unigolion dros 18 oed sydd wedi cyflawni trosedd ar dri achlysur neu fwy mewn 12 mis; felly, ciplun o'r 12 mis blaenorol yw'r gwerth ar gyfer bob mis. Mae nifer yr ail-droseddwyr yng Ngwynedd yn aros yn sefydlog, gyda gostyngiad bychan o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.
5.00	PRIF LWYDDIANNAU 2018-19
5.01	<ul style="list-style-type: none"> • O'r 40 gweithred yng nghynllun 2018/19, ar ddiwedd y flwyddyn, roedd 37 yn wyrdd (cyflawnwyd), un yn ambr (gwaith wedi'i wneud ond heb ei gwblhau) a dwy yn goch (heb ei chwblhau). • Roedd y weithred ambr yn ymwneud â chanfod adeilad newydd ym Mangor i'r gwasanaethau Camddefnyddio Sylweddau weithio ynddo. Ni chyflawnwyd hyn ac mae gwaith yn parhau i geisio canfod eiddo priodol. • Roedd y ddwy weithred goch yn ymwneud â (1) gofynion Llywodraeth Cymru i gyflwyno'r Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol ar gam-drin domestig ym

	<p>mhob Awdurdod Lleol. Mae'r gwaith hwn wedi symud ymlaen yn dda yn Ynys Môn, ond nid heb ei anawsterau, yn unol â'r hyn sydd wedi digwydd yn y rhan fwyaf o Awdurdodau Lleol. Canfu ALI Gwynedd hefyd fod gweithredu'r hyfforddiant hwn yn heriol, er bod gwaith yn parhau, ac mae pob ymdrech yn cael ei wneud i oresgyn y rhwystrau. (2) Mae'r ail yn ymwneud â gwaith sydd ei angen i fonitro effeithlonrwydd gorchmynion diogelu manau agored cyhoeddus (PSPO), na chyflawnwyd eleni, ond mae bellach yn ddarn o waith sy'n cael ei wneud gyda'r Heddlu (gweler cerrig milltir y dyfodol).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r bartneriaeth wedi bod yn defnyddio'r mesurau perfformiad newydd a ddatblygwyd ar ddiwedd y flwyddyn ddiwethaf. • Yn ystod cyfnod y Nadolig, llwyddodd y Bartneriaeth i gael arian grant ychwanegol gan Fwrdd Cynllunio Ardal Gogledd Cymru (camddefnyddio sylweddau) i ariannu datgelwyr metel ychwanegol (ar gyfer cyllyll ac ati), camerâu a wisgir ar y corff ac arian ar gyfer bugeiliaid y Stryd ym Mangor, er mwyn cynorthwyo'r Heddlu yn ystod y cyfnod prysur hwn. • O ran y sefyllfa sy'n ymwneud ag Adolygiadau Lladdiad Domestig (DHR), mae'r bartneriaeth ddwy-sir ar hyn o bryd yn arwain ar un (yng Ngwynedd). Ers y cyfnod adrodd diwethaf, mae un DHR wedi'i gwblhau a'i dderbyn gan y Swyddfa Gartref, er nad yw wedi'i gyhoeddi oherwydd pryderon diogelu parhaus. Ers iddynt ddod yn ymrwymiad statudol yn 2012, mae Gwynedd wedi ymgymryd â thri adolygiad, nid yw Ynys Môn wedi cael unrhyw un hyd yma. Cafwyd wyth adolygiad drwy ogledd Cymru i gyd. • Mae grŵp gweithredol yn Ynys Môn - a adwaenir fel cyfarfod bregus a rheoli risg (VARM), yn dal i weithredu yn Ynys Môn, er ein bod yn aros o hyd am fersiwn terfynol y gwerthusiad. Erbyn hyn, rydym yn gweithio ar beilot posib o'r un strwythur yng Ngwynedd. • Mae gofynion Deddf newydd Llywodraeth Cymru ar Drais yn Erbyn Merched, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV), eisoes wedi arwain at: <ul style="list-style-type: none"> ○ Benodi Ymgynghorydd rhanbarthol newydd ○ Sefydlu Bwrdd rhanbarthol i oruchwylio datblygiad proses strategaeth a chomisiynu rhanbarthol newydd ○ Datblygu strategaeth VAWDASV ranbarthol, y mae Llywodraeth Cymru wedi'i derbyn. ○ Eleni, symudodd y cydlynnydd lleol sy'n gweithio yn Ynys Môn a Gwynedd i weithio yn y tîm rhanbarthol. • Mae'r gwasanaeth camddefnyddio sylweddau newydd i'r ddwy sir ar gyfer plant a phobl ifanc wedi bod yn cael ei sefydlu yn y cyfnod hwn, ac ers y cyfnod adrodd diwethaf, mae aelod olaf y tîm wedi cael ei benodi. • Mae'r bartneriaeth hefyd wedi bod yn llwyddiannus wrth gadw arian gan grant rhanbarthol VAWDASV, i gomisiynu'r rhaglen Tadau Gofalgar am
--	--

	<p>ddeuddeg mis arall. Cwrs gwirfoddol, sy'n ymdrech i wella agweddau ac ymddygiadau tadau 'problemus'.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Her sylweddol newydd yng Ngogledd Cymru, nid yn annhebyg i sawl ardal arall bellach, yw'r agenda Llinellau Sirol (gangiau cyffuriau cyfundrefnol), mae yna fygythiad sylweddol i Ogledd Cymru gan gangiau o'r fath sy'n dod o ardaloedd Manceinion a Merswy ac yn sefydlu gweithgarwch gwerthu cyffuriau yn yr ardal. Dros y cyfnod adrodd hwn, mae'r ddau Awdurdod Lleol wedi bod yn rhan o ymdrech amlasiantaethol i ddatblygu asesiad anghenion Llinellau Sirol ar gyfer y rhanbarth. Mae llawer o waith codi ymwybyddiaeth wedi bod yn y misoedd diwethaf, ac mae grŵp gangiau trosedd cyfundrefnol dwy-sirol wedi'i arwain gan yr Heddlu, wedi cael ei sefydlu. • Mae Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo buddsoddiad cyfalaf i wella adeilad Craig Hyfryd yng Nghaergybi, lle mae'r ddarpariaeth camdefnyddio sylweddau wedi'i lleoli. Ers y cyfnod adrodd diwethaf, rhoddwyd caniatâd cynllunio i wneud addasiadau a bydd gwaith uwchraddio yn parhau dros y misoedd nesaf. • Ers yr adroddiad diwethaf, mae gweithiwr teulu newydd ar gyfer camdefnyddio sylweddau ac iechyd meddwl bellach wedi cael ei benodi, sydd wedi'i leoli o fewn gwasanaethau plant yn Ynys Môn. Mae swydd debyg wedi bod yn ei lle yng Ngwynedd ers sawl blwyddyn. • Yng Ngwynedd, mae gwaith wedi bod yn cael ei wneud i baratoi ar gyfer gweithredu'r hyfforddiant ACE (profiadau niweidiol yn ystod plentyndod) a fydd yn dechrau ym mis Medi. Mae'r gwaith hwn dan arweiniad yr Heddlu. Rydym yn medru defnyddio profiadau o Fôn, lle mae'r gwasanaethau Plant wedi bod yn gweithio ochr yn ochr â'r Heddlu i ddatblygu rhaglen hyfforddi a chefnogi ACE, yn bennaf ar gyfer staff yr Heddlu, ond hefyd i rai aelodau o staff ALL ac eraill. Mae llawer wedi cael ei wneud i wella ansawdd dull yr Heddlu o adrodd am faterion diogelu i'r gwasanaethau Plant, yn ogystal â gwaith i wella ymyrraeth gynnar a modelau cydweithio. Mae'r gwaith yn parhau. • Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi gweithio o fewn y ddau ALL i drosi grant diwethaf y Bartneriaeth (Troseddu Ieuencid), fel sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru, i'r rhaglen Cyllido Hyblyg newydd. Golyga hyn nad yw'r bartneriaeth bellach yn derbyn unrhyw gyllid uniongyrchol arian grant. Yn ogystal, ers y cyfnod adrodd diwethaf, mae'r tîm diogelwch cymunedol sy'n cefnogi'r gwaith hwn wedi'i leihau i un aelod o staff. Mae trafodaethau yn parhau i newid y prosiect a'r rôl fonitro wedi i ddeiliad y swydd adael ym mis Rhagfyr 2018. Mae'r cydlynnydd Cam-drin domestig wedi symud i swydd ranbarthol yn unol ag amodau'r grant cyllido. Golyga hyn fod y tîm lleol wedi lleihau o saith aelod yn 2014 i un ar hyn o bryd.
6.00	PRIF GERRIG MILLTIR 2019-20

- Yn anffodus, mae'r bartneriaeth yn cynnal adolygiad Lladdiad Domestig ar hyn o bryd, yn sgil marwolaeth yng Ngwynedd ym mis Gorffennaf 2017. Gobeithiwn y bydd yr adolygiad wedi'i gwblhau a'i anfon i'r Swyddfa Gartref yn fuan. Bydd y gweithgarwch hwn yn gofyn am lefel benodol o ymrwymiad ac amser unwaith eto eleni gan y swyddog cefnogi.
- Yn ystod y cyfnod nesaf, bydd y Bartneriaeth yn ymgysylltu â Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus y ddwy sir er mwyn sefydlu sut fydd fframweithiau cysylltu ac adrodd rhwng y partneriaethau yn gweithio yn y dyfodol.
- Mae'r Bwrdd Cymunedau Diogel rhanbarthol wedi bod yn arwain ar ad-drefnu cynllun y grwpiau rhanbarthol. Mae'r gwaith hwn yn parhau ond gall olygu newid sylweddol yn y modd mae gwaith rhanbarthol yn cael ei wneud yn y dyfodol mewn perthynas ag ambell ffrwd gwaith Diogelwch Cymunedol.
- Ymgymryd â'r broses gyfreithiol o ystyried ac, o bosib, gweithredu gorchymyn diogelu manau cyhoeddus newydd ym Mangor - gan gynnwys cynnal ymgynghoriad cyhoeddus.
- Un o'r gweithredoedd sydd yn dal heb ei gwblhau ers y cynllun diwethaf yw adolygu'r PSPOs, a cheir pedwar yn Ynys Môn a saith yng Ngwynedd. Rhoddir y gorchmynion hyn yn eu lle gan Awdurdodau Lleol ac fe'u dylunnir i leihau ymddygiad gwrthgymdeithasol. Yn y lle cyntaf, bwriedir iddynt fod yn eu lle am dair blynedd, er y gellir eu hymestyn, yn unol â'r hyn sydd wedi digwydd gyda gorchmynion presennol. Fodd bynnag, oherwydd newid mewn deddfwriaeth yn 2014 a newidiodd natur y gorchmynion yn 2017, bydd pob gorchmynion presennol yn dod i ben ym mis Hydref 2020 (ac eithrio'r gorchmynion mwyaf diweddar ym Mangor). Er mwyn sicrhau bod y gorchmynion yn cael eu hadolygu o ran eu sail tystiolaeth a'u heffeithiolrwydd, rydym yn gweithio gyda'r Heddlu i adnabod data priodol, fel y gellir gwneud penderfyniadau deallus ynglŷn â'r PSPOs y flwyddyn nesaf.
- Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae Llywodraeth Cymru wedi comisiynu adolygiad pellach ar ddiogelwch cymunedol drwy Gymru gyfan. Bydd adroddiadau cynnydd yr holl gynlluniau gwaith sy'n gysylltiedig â'r datblygiad hwn yn cael eu rhannu'n rheolaidd gydag aelodau'r bartneriaeth. Hyd yn hyn, ni nodwyd unrhyw gyfleoedd cyllido ychwanegol. Y nod yw cael glasbrint ar gyfer materion cyfiawnder yng Nghymru.
- Byddwn yn cryfhau ymateb dyletswydd Prevent yr ALI (radicaleiddio) ac mae hyn yn cynnwys datblygu asesiad yn seiliedig ar risg sy'n deillio o'r Proffil Lleol Gwrth-derfysgaeth rhanbarthol. Bydd hwn yn gynllun dwy-sir. Yn ffodus, mae'r ddwy sir yn ardaloedd sydd â lefel risg isel iawn.
- Gweithio gyda'r Heddlu, lledaenu gwybodaeth am ymwybyddiaeth o ddiogelwch ac ymwybyddiaeth o alcohol yn ystod Wythnos y Glas ym Mangor.

	<ul style="list-style-type: none"> • Mae menter ar y cyd rhwng Diogelwch Cymunedol a Gwarchod y Cyhoedd yn y ddwy Sir wedi arwain at gefnogaeth i ymgyrch Rhuban Gwyn (terfynu trais yn erbyn merched) gan yrwyr tacsis trwyddedig. • Rydym yn defnyddio'r grŵp llywio MARAC lleol (cynadleddau asesu risg amlasiantaethol - edrych ar achosion cam-drin domestig) fel modd o fwydo i'r broses adolygu MARAC Rhanbarthol. Yn y cyfnod nesaf, gallai hyn olygu symud i broses llywio MARAC rhanbarthol, cynigir hyn fel y ffordd fwyaf effeithlon ymlaen i'r Bwrdd rhanbarthol ac rydym yn disgwyl am fanylion y broses newydd. • Bydd y ddau Awdurdod Lleol yn cymryd rhan mewn gwaith a arweinir gan yr Heddlu ar ddatblygu proffiliau cymunedol, gyda'r bwriad o gynorthwyo drwy ddyrannu adnoddau yn effeithlon. • Gweithredu'r cynllun sydd ynghlwm. Mae rhai o'r prif ddatblygiadau'n cynnwys - <ul style="list-style-type: none"> ○ Codi ymwybyddiaeth a monitro gwerthiannau cyllyll i bobl dan oed. ○ Cyfrannu at waith yr Heddlu o ran datblygu proffiliau cymunedol ○ Gweithio gyda'r Heddlu i adnabod ffyrdd o dystiolaethu'r angen i barhau â'r PSPOs (wedi'u gosod gan yr ALI) ○ Sicrhau bod y MARAC lleol (Cynhadledd asesu risg amlasiantaethol - sy'n ymdrin â dioddefwyr cam-drin domestig) yn uno'n briodol â'r model newydd ar gyfer grŵp rhanbarthol, os mai hynny fydd y penderfyniad terfynol. ○ Cyflwyno'r model ACE i Wynedd gan weithio gyda phartneriaid yr Heddlu i adnabod cyfleoedd i wella diogelu ac ymyrraeth gynnar. ○ Gweithio gyda phartneriaid ar ddatblygu gwaith rheoli Troseddwr Integredig yn y rhanbarth
7.00	ARGYMHELLION
7.01	Nodi cynnwys yr adroddiad a'r dogfennau atodol, a nodi p'un a yw'r Pwyllgor Craffu yn cefnogi'r blaenoriaethau a chyfeiriad y gwaith i'r dyfodol.
8.00	ATODIADAU
8.01	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adroddiad Diwedd y Flwyddyn 2018-19 2. Cynllun Gweithredu 2019-20

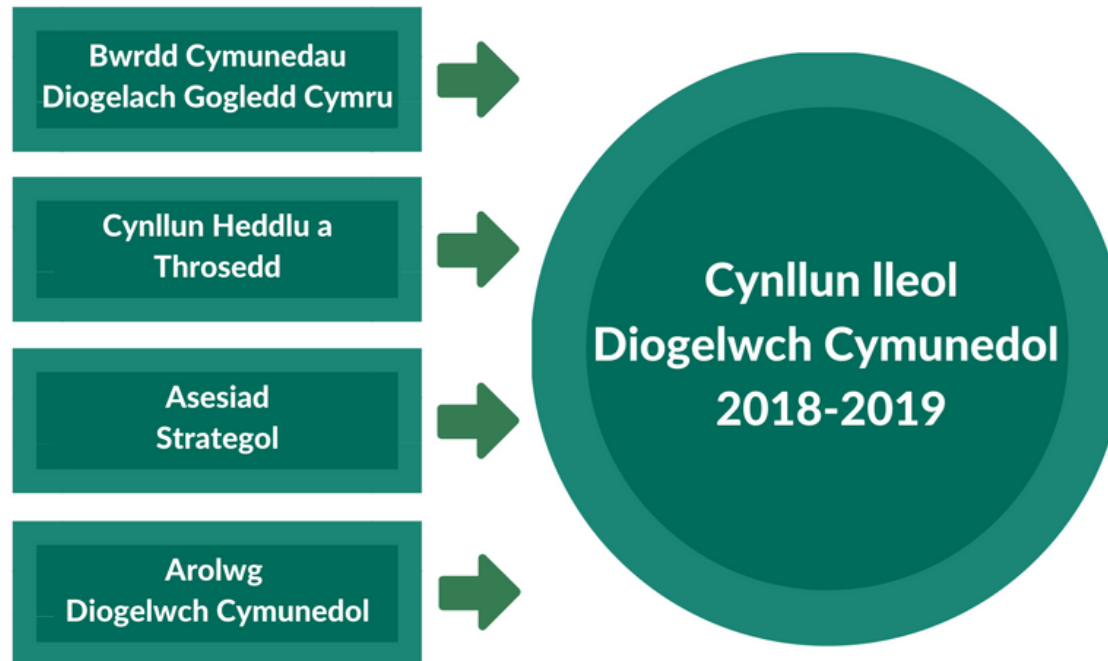
Cynllun Lleol Gwynedd ac Ynys Môn 2018-19

Bwriad y cynllun dilynol ar gyfer 2018/19 yw adeiladu ar y gwaith eang a wnaed dros y blynyddoedd diweddar sydd wedi arwain at leihad sylweddol mewn Trosedd ac Anrhefn yn siroedd Gwynedd ac Ynys Môn.




Bydd y Cynllun yn canolbwyntio ar feysydd gwaith a fydd yn cael eu datblygu yn ystod 2018/19, gan gymryd i ystyriaeth arolwg diweddar diogelwch cymunedol a gomisiynwyd yng Ngwynedd a Môn. Bydd dadansoddiad pellach o'r canlyniadau yn cynorthwyo i lunio rhai o'r allbynnau, a byddwn yn ymateb yn unol â hynny. Bydd y cynllun hefyd yn ystyried yr asesiad strategol, yn ogystal â'r canllawiau a'r blaenoriaethau a sefydlwyd gan y Bwrdd Rhanbarthol.



Fodd bynnag, byddwn hefyd yn nodi'r meysydd gwaith sydd eisoes wedi'u sefydlu, ond gan barhau i gyfrannu tuag at ein ffocws a'r meysydd blaenoriaeth.


Tud. 17







Meysydd gwaith blaenoriaeth Gwynedd ac Ynys Môn sy'n gysylltiedig â Chynllun y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac agenda diogelwch cymunedol y Bwrdd Cymunedau Diogel GC yw:




<p>1</p>	<p>Ffocws: Lleihau troseddau sy'n seiliedig ar ddiodeffwyr (troseddau meddiangar yn unig)</p> <ul style="list-style-type: none"> Troseddau wrth ddefnydd technoleg Byrgleriaeth ddomestig <p>Mesurau:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pob trosedd sy'n seiliedig ar y ddiodeffwr Nifer y bobl sy'n diodeff trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis) Byrgleriaeth breswyl (dangosydd newydd) 	<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: flex-end;"> <div style="display: flex; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="background-color: red; color: white; border-radius: 50%; width: 20px; height: 20px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-right: 5px;">C</div> <p style="font-size: 0.8em;">Angen gweithred ar unwaith</p> </div> <div style="display: flex; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="background-color: yellow; color: black; border-radius: 50%; width: 20px; height: 20px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-right: 5px;">M</div> <p style="font-size: 0.8em;">Gweithred neu brosiect ar y trywydd iawn, ond heb ei gwblhau eto. Adolygu ym mhob cyfarfod PDC.</p> </div> <div style="display: flex; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="background-color: green; color: white; border-radius: 50%; width: 20px; height: 20px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-right: 5px;">G</div> <p style="font-size: 0.8em;">Gweithred neu brosiect wedi cyflawni</p> </div> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="background-color: lightgrey; border-radius: 50%; width: 20px; height: 20px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-right: 5px;"></div> <p style="font-size: 0.8em;">Diweddariad heb ei dderbyn gan y swyddog dynodedig</p> </div> </div>				
	<p>Camau gweithredu a phrosiectau 2018/19</p>	<p>Dyddiad Targed</p>	<p>Cyfrifoldeb</p>	<p>Allbynnau</p>	<p>Cynnydd</p>	<p>Statws cwblhau (CMG)</p>
<p>Tud. 18</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sefydlu grŵp effeithiol troseddau cyfundrefnol (OCG) ar gyfer rhanbarth Gorllewin (Gwynedd ac Ynys Môn) Gwella rhannu gwybodaeth rhwng Gwasanaeth Cymdeithasol ac Amddiffyn y Cyhoedd parthed diodeffwyr sgâm Gwasanaeth Tai Ynys Môn a Chartrefi Cymunedol Gwynedd (CCG) yn cyflwyno strategaeth cynhwysiant digidol; angen ei fonitro i sicrhau nad yw'n cael effaith groes drwy gynyddu tlodi ac unigedd 	<p>CH1 CH1 CH4 CH3 CH4</p>	<p>Amlasiantaeth</p> <p> </p> <p>Tîm PDC All, Gwasanaeth Cymdeithasol ac Amddiffyn y Cyhoedd</p> <p> </p> <p>Gwasanaeth Tai a CCG</p>	<ol style="list-style-type: none"> Sefydlu grŵp ✓ Y ddau wasanaeth Amddiffyn y Cyhoedd, yn aelodau o'r grŵp ✓ Monitro allbynnau Hwyluso trafodaethau rhwng adrannau perthnasol a sefydlu proses i'w rhoi ar waith Strategaeth mewn lle ✓ Monitro cynnyrch at diwedd y flwyddyn i asesu os oes unrhyw ganlyniad anfwriadol yn nhermau y rhai sydd yn agored i niwed 	<p>Sefydlwyd grŵp troseddau cyfundrefnol newydd, gydag aelodaeth gan wasanaethau Amddiffyn y Cyhoedd y ddau Gyngor. Parhau i fonitro canlyniadau arfaethedig.</p> <p> </p> <p>Hyfforddiant wedi trefnu ar gyfer staff gofal cartref a gweithwyr cefnogol i godi ymwybyddiaeth trosedd ar garreg y drws. Mae'r Heddlu hefyd yn codi ymwybyddiaeth o linellau sirol</p> <p> </p> <p>Strategaeth cynhwysiant digidol wedi lansio ac yn barod i fynd yn fyw ar wefan CCG. Strategaethau mewn lle gan Tai YM</p>	<div style="text-align: center; margin-bottom: 20px;">  <p>G</p> </div> <div style="text-align: center; margin-bottom: 20px;">  <p>G</p> </div> <div style="text-align: center;">  <p>G</p> </div>

	<ul style="list-style-type: none"> Ynys Môn i gyflwyno Parth Rheoli Galw heb Wahoddiad yn ôl yr angen Diogelwch myfyrwyr yn ystod wythnos y Glas – defnyddio dull amlasiantaeth o ledaenu gwybodaeth yn ystod y cyfnod hwn 	<p>CH3</p> <p>CH2</p>	<p>Gwarchod y Cyhoedd Ynys Môn</p> <p>Heddlu, Tîm PDC ALI</p>	<p>7. Monitro llwyddiant y nifer ardaloedd oedd yn llwyddiannus i dderbyn Parth erbyn chwarter 4</p> <p>8. Gwybodaeth wedi rhannu a lledaenu ✓</p>	<p>Dim ychwaneg o gwynion wedi dderbyn, parhau i fonitro. Dim un ardal wedi cyrraedd y trothwy o fod angen gorchymun</p> <p>Gwybodaeth ac adnoddau wedi dosbarthu. Heddlu a’r tîm ‘Amethyst’ i gyflwyno pecynnau gwybodaeth i fyfyrwyr.</p>	 
<p>Tud. 19</p>	<p>Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)</p> <ul style="list-style-type: none"> Sgarniau wrth ddefnydd technoleg a phost: Addysgu a chynghori defnyddwyr, codi ymwybyddiaeth, rhannu gwybodaeth a chyfeirio at wasanaethau. Partneriaid: Gwarchod y cyhoedd a’r Heddlu Protocol bancio: Cynllun yn galluogi gweithwyr y banc i adrodd i’r Heddlu os drwgdybi’r twyll. Partneriaid – Gwarchod y cyhoedd a’r Heddlu TITAN Gogledd Gorllewin: Cynrychiolaeth ar y grŵp Troseddau cyfundrefnol Gogledd orllewin. Partneriaid – Gwarchod y cyhoedd Trosedd ar garreg drws Cymru gyfan: Ymgyrch i mynd i’r afael a troseddau garreg drws yng Nghymru. Partneriaid – Gwarchod y cyhoedd a’r Heddlu Unedau ymroddedig troseddau Uwch dechnoleg a Throseddau wrth ddefnydd technoleg. Partneriaid – Heddlu Grŵp tasg YGG Gwynedd: Mynd i’r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol. Partneriaid – Heddlu (dull amlasiantaeth) 					

	<ul style="list-style-type: none"> Sefydlu fframwaith a fydd yn galluogi rhannu gwybodaeth i gefnogi neu arall, parhad y Gorchymyn Gwarchod Mannau Cyhoeddus (GGMC) 	<p>CH2</p>	<p>Heddlu, Tîm PDC ALI</p>	<p>13. Sefydlu fframwaith 14. Gwybodaeth perthnasol ar gael i gefnogi parhad y Gorchymynion</p>	<p>Trafodaethau wedi cynnal gyda Dadansoddwr yr Heddlu. Y Dadansoddwr i edrych ar y math o ddata sydd ar gael ar gyfer atafaeliadau ac arestiadau.</p>	
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Tud. 21</p>	<p>Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)</p> <ul style="list-style-type: none"> Tîm ymyraeth cynnar: Dull Amlasiantaethol i weithredu ymyraeth cynnar a mesurau ataliol. Partneriaid: Heddlu, Asiantaethau Tai ac eraill fel yr angen Gwerthiant o dan oed o gynnyrch oed cyfyngedig : Gwaith gorfodaeth ac ataliol parthed gwerthiant cynnyrch cyfyngedig oed, sef alcohol, tân gwyllt ayyb yn cynnwys pryniannau prawf. Partneriaid – Gwarchod y cyhoedd a’r Heddlu Ymgyrchoedd lleol/diwrnodau codi ymwybyddiaeth: Codi ymwybyddiaeth o ymgyrchoedd penodol e.e. codi ymwybyddiaeth o droseddau cyllyll, noson tân gwyllt/Calan gaeaf. Partneriaid: Gwarchod y cyhoedd, Heddlu, Gwasanaeth tân ac achub Llygredd sŵn: Monitro llygredd sŵn gan gynnwys defnyddio <i>app</i> Môn i gasglu tystiolaeth i arwain at gamau gorfodi. Partneriaid: Gwarchod y cyhoedd Ynys Môn a’r Heddlu Trwyddedu eiddo: Adolygu amodau ac amcanion trwydded pan fo’r angen. Partneriaid: Gwarchod y cyhoedd a’r Heddlu Ymgyrch MICRA – Targedu ymddygiad gwrthgymdeithasol difrifol yng Nghaernarfon. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuentid ac Addysg Ymgyrch Wax – Targedu’r drosedd o gardota yn ardal Bangor sydd wedi bod yn destun pryder yn y gymuned leol. Parhaus Ymgyrch Circuit – Digwyddiadau yn gysylltiedig a YGG yng Nghaergybi. Partneriaid – Heddlu ar y cyd a Canolfan Ieuentid Jessie Hughes, The Hub, Pod Ieuentid, Gwelfor, Adran Tai a’r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuentid 					

3 Ffocws: Cefnogi pobl fregus i’w hatal rhag iddynt ddiოდdef trosedd






	<ul style="list-style-type: none"> • Caethwasiaeth fodern • Troseddau casineb • Monitro tensiynau cymunedol <p>Mesurau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis) 2. Nifer yr achosion o gaethwasiaeth fodern (dangosydd newydd) 3. Nifer yr adroddiadau troseddau casineb (dangosydd newydd) 					
	Camau gweithredu a phrosiectau 2018/19	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau	Cynnydd	Statws cwblhau (CMG)
Tud. 22	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Caethwasiaeth Fodern yn bodoli ac yn cael ei fonitro'n rhanbarthol; gweler y cynllun rhanbarthol am wybodaeth bellach. Bydd unrhyw faterion lleol yn dod i sylw'r PCD drwy'r Bwrdd Cymunedau Diogel. 	CH4	Rhanbarthol	15. Ymateb i faterion lleol a all godi	Dim materion wedi dod i sylw'r PDC	
	<ul style="list-style-type: none"> • Yn dilyn rhagarweiniad o bolisiau ac hyfforddiant i yrwyr tacsis parthed bregusrwydd; angen asesu beth yw effaith hyn erbyn diwedd y flwyddyn 	CH4	Gwarchod y Cyhoedd	16. Asesu'r effaith o weithredu'r polisi ac hyfforddiant	Wedi ei gynnwys yn y polisi newydd	
	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn asesiad o allbynnau y Panel Rheoli Risg a Pobl sy'n agored i niwed (VARM), a penderfynu os yw'n addas ar gyfer datblygu'n Ngwynedd 	CH3	Amlasiantaeth	17. Asesiad llawn wedi dderbyn, trafodaethau wedi cynnal a gweithredu'n Ngwynedd os yw'n briodol	Trafodaethau wedi cwblhau. Fe fydd adolygiad pellach y flwyddyn nesa	
	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Cam-fanteisio'n Rhywiol ar Blant yn bodoli ac yn cael ei fonitro'n rhanbarthol; gweler y cynllun rhanbarthol am wybodaeth bellach. Bydd unrhyw faterion lleol yn dod i sylw'r PCD drwy'r Bwrdd Cymunedau Diogel. 	CH4	Rhanbarthol	18. Ymateb i faterion lleol a all godi	Dim materion wedi dod i sylw'r PDC	



Tud. 23	<ul style="list-style-type: none"> Bydd pob aelod cyfrifol gyda cynllun gweithredol Atal (<i>Prevent</i>) wedi sefydlu oddi fewn eu sefydliadau. PDC i goladu yn unig, statws y gweithgaredd oddi fewn eu sefydliadau i gynnal trosolwg 	CH4	Amlasiantaeth	19. Parhau i fonitro a chadw trosolwg	Diweddariadau wedi derbyn, dim materion i'w adrodd. Parhau i fonitro.	
	<ul style="list-style-type: none"> Ail ymweld a phenderfyniad yr Heddlu i leihau rhannu gwybodaeth CID16s gyda rhai asiantaethau / gwasanaethau i sicrhau, gan fod rhai yn cwestiynu, rhesymwaith y newidiadau 	CH2	Amlasiantaeth	20. Cynnal trafodaethau a dod i gasgliad. Rhannu dealltwriaeth y sefyllfa gydaartneriaid ✓	Cwblhawyd. Trafodaethau wedi cynnal yn y Grŵp llywio MARAC. Atgoffwyd y grŵp o benderfyniad y Bwrdd Diogelu y dylai CID16s cael ei gyrru i Gwasanaethau Cymdeithasol i ledaenu yn ôl yr angen.	
	<ul style="list-style-type: none"> Archwilio grwpiau gweithredol/strategol leol, i sicrhau nad oes bylchau neu ddyblygu o'r gwasanaethau 	CH3	Uned PDC	21. Awdit wedi cynnal a chwblhau ✓	Nid yw'r broses mapio eang cychwynnol, wedi nodi unrhyw ddyblygu o fewn y grwpiau gweithredol.	
<p>Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)</p> <ul style="list-style-type: none"> Cyfarfodydd amddiffyn y gymuned: Cynhaliwyd cyfarfodydd wythnosol gan yr Heddlu i fonitro tensiynau cymunedol. Partneriaid – Heddlu Hyrwyddo'r 'Cynllun Prynwch gyda Hyder - Cymeradwyo Masnachwyr': Cynllun sy'n mynd i'r afael â masnachwyr twyllodrus. Partneriaid Gwarchod y cyhoedd Addysgu'r defnyddiwr: Addysgu gweithwyr gofal cartref, banc a'r swyddfa bost i allu adnabod dioddefwyr, a dioddefwyr oedrannus neu bregus Tybaco anghyfreithlon a nwyddau ffug: Codi ymwybyddiaeth ar sut mae'n targedu pobl sy'n agored i newid gyllidol. Partneriaid – Gwarchod y cyhoedd a'r Heddlu Gorfodaeth Tai: Gorfodaeth Tai ambreswyliaeth ac amodau byw llety. Partneriaid – Gwarchod y cyhoedd a'r Heddlu Archwiliad hylendid a diogelwch bwyd: Gorfodaeth a rhannu gwybodaeth parthed gweithwyr sector bwyd. Gwarchod y cyhoedd a'r Heddlu Archwiliad Iechyd a Diogelwch: Archwilio adeiladau e.e. Busnesau golchi ceir, bar ewinedd (<i>nail bars</i>) ayyb. Gwarchod y cyhoedd a'r Heddlu Tîm lleihau llogi'n fwriadol: Ymyraethau oddi fewn cymunedau ble mae risg wedi adnabod drwy fonitro tensiynau lleol. Partneriaid – Heddlu a Gwasanaeth Tân ac achub Ymgyrch Tîm Safonau Masnach Cenedlaethol: Blaenoriaethu cyfeiriadau ar gyfer dyfeisiadau atal galwadau, i breswylwyr sydd yn byw gyda dementia. Partneriaid – Gwarchod y cyhoedd Unedau Caethwasiaeth Fodern a Troseddau Casineb ymroddedig. Partneriaid – Heddlu 						

- Ymgyrch Caramba – Ymgyrch Gwynedd (Gogledd) a Môn i fynd i'r afael â trais economi gyda'r nos, gyda chefnogaeth gryf gan Swyddogion Gwirfoddol. Partneriaid: Heddlu yn unig





Tud. 24

- 4 Ffocws:** Cynyddu'r hyder i adrodd am gam-drin domestig / Gweithio gyda MARAC i reoli'r niferoedd sy'n ddioddef Cam-drin Domestig dro ar ôl tro (Cynhadledd Asesu Risg Amlasiantaethol)




Tud. 26	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod fframwaith wedi sefydlu ar gyfer defnydd cywir o gyllid newydd ar gyfer caledu targed 	CH2	Adrannau Cefnogi Pobl y ddau Gyngor	24. Tîm rhanbarthol wedi sefydlu a chydymffurfiwyd â'r holl faterion Adnoddau Dynol ✓	Cyllid Cefnogi Pobl yn ei le ar gyfer y ddwy sir ar gyfer comisiynu caledu targed uniongyrchol drwy IDVA	
	<ul style="list-style-type: none"> Cartrefi Cymunedol Gwynedd (CCG) i adolygu llwybrau cyfeirio parthed Trais yn y Cartref 	CH2	CCG	25. Fframwaith wedi sefydlu ac yn cael ei fonitro drwy gydol y flwyddyn ✓	Gweithdy i'w gynnal ym mis Tachwedd gyda'r Gynghrair Tai Cam-drin Domestig i wella ymateb CCG i gam-drin domestig, trwy broses achredu sy'n asesu darparwyr tai unigol ac yn eu cefnogi i wella eu harferion	
	Adolygu'r llwybr dioddefwyr ar y cyd gyda darparwyr arbenigol Trais yn y Cartref a'r hwb dioddefwyr Gogledd Cymru, i sicrhau eglurder ac i osgoi dyblygu pan yn cysylltu gyda dioddefwyr	CH1	Heddlu, Uned PDC, Gorwel a'r Hwb Dioddefwyr	26. Llwybrau cyfeirio addas wedi adnabod ✓	Cwblhawyd. Cytundeb wedi cyflawni ar sut i gysylltu a dioddefwyr	
	<ul style="list-style-type: none"> Cyfrannu tuag at trafodaethau Llywodraeth Cymru a'r Swyddfa Gartref parthed dyfodol Adolygiad Lladdiad Domestig (ALID) i sicrhau fod mewnbyn lleol yn ffurfio rhan o'r drafodaeth 	CH3	Amlasiantaeth	27. Sicrhau cytundeb ar sut i gysylltu â dioddefwyr ✓	Barn lleol wedi cael ei fwydo mewn i'r broses. Bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi canllawiau a fydd yn cael eu gweithredu ar gyfer unrhyw ALID yn y dyfodol	
	<ul style="list-style-type: none"> Gweithredu'n effeithiol ar gyfrifoldebau ALID ar draws y ddwy sir pan fydd angen 	Mae pob adolygiad ALID yn broses 2-3 mlynedd	Cyfrifoldeb PDC	28. Barn lleol yn cael ei fwydo mewn i'r broses 29. Allbynnau o'r adroddiad yn cael ei weithredu'n lleol	2 ALID yn parhau a thrafodir yn y PDC - mae pob un or cerrig Milltir wedi eu cyfarch -mae adolygiad o'r math yn cymryd oddeutu 2 flynedd i'w cwblhau	




Tud. 27	<ul style="list-style-type: none"> Adolygu'r polisi llwybr cyfeirio ar gyfer rhaglen Tadau Gofalgar i sicrhau nad yw'r risgiau o ddatgelu i'r troseddwr yn creu risg ychwanegol i'r dioddefwr 	CH1	Grŵp Llywio MARAC	30. Sicrhau bod pob ALID cyfredol neu i'r dyfodol ar y trywydd iawn	Cwblhawyd. Cytunwyd gan partneriaid priodol, proses newydd ar waith.	
	<ul style="list-style-type: none"> Adolygu'r llwybr cyfeirio ar gyfer rhannu CID 16 gyda darparwyr trydydd sector er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth â Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (RDDC, rheoli llwyth achosion, a disgwyliadau ar gyfer darparwyr y trydydd sector 	CH1	Grŵp Llywio MARAC	<p>31. Llwybr cyfeirio i'w gytuno gyda'r darparwr gwasanaeth. Ni fydd cyfeiriadau uniongyrchol bellach yn cael eu gwneud o'r MARAC ✓</p> <p>32. Llwybr cyfeirio i'w hadolygu, ei ddatblygu a'i weithredu rhwng partneriaid (Heddlu a'r Trydydd Sector) ✓</p>	Datblygwyd a chytunwyd llwybr cyfeirio newydd.	




5	<p>Ffocws: Cynyddu hyder i adrodd am drais rhywiol / cynyddu ymwybyddiaeth am drais rhywiol ymysg pobl ifanc</p> <ul style="list-style-type: none"> Camfantasio ar blant yn rhywiol (CBR) Achosion risg uchel
---	--

Mesurau: 1. Lefel y troseddau rhywiol 2. Nifer y troseddau Cam-fanteisio'n Rhywiol ar Blant						
	Camau gweithredu a phrosiectau 2018/19	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau	Cynnydd	Statws cwblhau (CMG)
Tud. 28	<ul style="list-style-type: none"> Cynllun Cam-fanteisio'n Rhywiol ar Blant yn bodoli ac yn cael ei fonitro'n rhanbarthol; gweler y cynllun rhanbarthol am wybodaeth bellach. Bydd unrhyw faterion lleol yn dod i sylw'r PCD drwy'r Bwrdd Cymunedau Diogel. 	CH4	Cyfrifoldeb PDC	33. Ymateb i faterion lleol a all godi	Dim materion wedi dod i sylw'r PDC	
	<ul style="list-style-type: none"> Craffu cynlluniau gwaith y Bwrdd Rhanbarthol Diogelu Plant i sicrhau bod negeseuon codi ymwybyddiaeth i blant a phobl ifanc yn digwydd ac yn addas 	CH3	Cyfrifoldeb PDC	34. PDC gyda'r wybodaeth berthnasol i drafod unrhyw fylchau ac i weithredu newid os angen ✓	Mae negeseuon CSP wedi'u gwirio am berthnasedd ac yn cydymffurfio â deddfwriaeth diogelu	
	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau dealltwriaeth o waith y Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc yng Ngwynedd i alluogi adnabod cyfleon 	CH2	Cyfrifoldeb PDC	35. Sefydlu cysylltiadau newydd a dealltwriaeth o waith y Bartneriaeth ✓	Trafodaethau cychwynnol wedi ystyried y posibilrwydd o ddatblygu Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc ond fe sefydlwyd na fydd yn digwydd	
	<ul style="list-style-type: none"> Adolygu'r wybodaeth sydd ar gael sy'n gysylltiedig ag ymgyrchoedd cenedlaethol er mwyn asesu sut y gellid ei defnyddio'n lleol 	CH4	Cyfrifoldeb PDC	36. Adolygiad desg fwrdd wedi cwblhau, a deunydd priodol i'w ddefnyddio'n lleol os oes angen.	Adolygiad i ddechrau unwaith y bydd y cyfarfod yn cael ei gynnal (cyfeiriwch at gynnydd nodwyd yn allbwn 34 uchod)	
Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)						

- Trwyddedu taccis: Gwiriadau Gwasanaeth Datgelu Gorfodol a Gwahardd (DBS), ac yn y camau olaf o weithredu hyfforddiant diogelu gorfodol, fel gofyniad ar gyfer y drwydded. Partneriaid – Gwarchod y cyhoedd, Cynghorau Gwynedd ac Ynys Môn
- Tîm ONYX (Cam fanteisio ar blant yn rhywiol): Wedi sefydlu oddi fewn timau lleol yr Heddlu ar gyfer mynd i'r afael a CBR. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaethau Cymdeithasol, Iechyd, Tai

6	<p>Ffocws: Mynd i'r afael â chamddefnyddio sylweddau yn yr ardal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyflenwi cyffuriau cyfundrefnol • Gyrru o dan ddylanwad cyffuriau <p>Mesurau:</p> <p>1. Dangosyddion Perfformiad Allweddol Llywodraeth Cymru</p>					
	Camau gweithredu a phrosiectau 2018/19	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau	Cynnydd	Statws cwblhau (CMG)
Tud. 30	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau i ddatblygu bid cyfalaf ar gyfer pwrcasu adeilad newydd camddefnyddio sylweddau yng Nghaergybi (yn ddibynnol ar argaeledd o gyllid cyfalaf yn 18-19) 	CH3	Rhiannon Mair	37. Os oes cyllid ar gael; cynnig llwyddiannus yn cael ei dderbyn ✓	Cyllid wedi cymeradwyo ar gyfer pwrcasu a datblygu adeilad yng Nghaergybi, a cynlluniau yn cael ei datblygu. Bwrdd prosiect a Bwrdd Dylunio'r Adeilad yn cyfarfod yn Ionawr. Bwrdd lechyd yn y broses o brynu'r adeilad.	
	<p>Parhau i geisio adnabod adeilad addas ym Mangor ac o bosib i'w gynnwys fel menter ar y cyd a'r Bwrdd lechyd</p>	CH3	Rhiannon Mair	38. Trafodaethau gyda'r Bwrdd lechyd parthed menter ar y cyd ✓ 39. Adnabod adeilad priodol a datblygu cynnig	Mae trafodaethau yn cymryd lle i ddatblygu prosiectau ym Mangor trwy'r Cynllun Adfywio Bangor a Prosiect 2025 sydd yn cael ei arwain gan y Bwrdd lechyd. Trafodaethau cynnar parthed datblygu Canolfan lechyd yn y Ddinas. Angen sicrhau ein bod yn bwydo i mewn i'r trafodaethau yma a bod anghenion Gwasanaethau Camddefnyddio Sylweddau yn cael ei cynnwys.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo a gwneud defnydd o taclo'r taclau ar bob cyfle priodol 	CH4	Amlasiantaeth	40. Adnabod cyfleon a gweithredu	Mae taclo'r taclau wedi hyrwyddo'n wythnos y glas, ac yng nghyfarfod craffu Ynys Môn, sy'n	

Tud. 31	<ul style="list-style-type: none"> Yn dilyn proffilio lleol o gangiau cyffuriau cyfundrefnol ym Mawrth, derbyn adroddiad gan ymgynghorwyr a chynnal trafodaethau lleol, i edrych ar ba weithred sydd angen yn deillio o'r adroddiad 	CH4	Amlasiantaeth	41. Derbyn ac adolygu adroddiad lleol ✓ 42. Ymgymryd ag unrhyw gamau gweithredu lleol sy'n ofynnol	cwmpasu sawl pwnc, gan gynnwys Llinellau Sirol, CRB ac ati. Hefyd, fe ddatblygwyd ganllaw cyflym ar gyfer gweithwyr Adroddiad wedi dderbyn a sefydlwyd grŵp OCG newydd	
	<ul style="list-style-type: none"> Codi ymwybyddiaeth o ymgyrchoedd llinellau sirol (<i>county lines</i>), fel sy'n briodol drwy'r flwyddyn 	CH4	Heddlu	43. Adnabod achlysuron o godi ymwybyddiaeth	Cyflwyniadau llinellau sirol wedi gyflawni i aelodau Ynys Môn. Sesiynau codi ymwybyddiaeth wedi trefnu i'r PDC ac aelodau etholedig Gwynedd yn ystod y chwarter gyntaf.	
	Datblygu adnodd arbenigol camddefnyddio sylweddau oddi fewn Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn (adran teuluoedd gwydn) gyda chyfraniad gan y Bwrdd Cynllunio Ardal	CH2	Rhiannon Mair	44. Adnodd wedi adnabod ac yn ei le	Cyllid wedi adnabod o fewn cyllideb y BCA. Mae'r adnodd yma yn rhan o Gynllun Ataliol Plant a Theuluoedd Môn ac y bwriad yw cael yr adnodd yma mewn lle erbyn y flwyddyn ariannol nesaf.	
Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)						
<ul style="list-style-type: none"> Arolwg diogelwch tân yn y cartref: Arolwg ar gyfer unigolion sydd wedi eu hadnabod i fod yn fregus oherwydd camddefnydd alcohol. Partneriaid – Gwasanaeth Tân ac Achub, CAIS a'r Bwrdd Iechyd Lleol. Unigolion sy'n destun Gorchymyn Adferiad Cyffuriau: Cwrs gorfodol ar iechyd a lles, fydd yn pwysleisio ymarferion i leihau niwed – Gwasanaeth Prawf Cymru Hyrwyddo ymgyrchoedd lleol: Hyrwyddo ymgyrch diogelwch y ffyrdd y 5 angheuol, i godi ymwybyddiaeth o yfed o dan ddylanwad alcohol/cyffuriau. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaeth Tân ac Achub 						

	<ul style="list-style-type: none"> Ymgyrch RATTLE: Targed y rhai sy'n delio cyffuriau yng Ngwynedd a Môn. Partneriaid – Heddlu, Cyngorau 					
7	Ffocws: Lleihau aildroseddu (ar gyfer dioddefwyr a throseddwyr)					
	Mesur: <ol style="list-style-type: none"> Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd) Nifer sydd yn ail-droseddu dro ar ôl tro oed 18+ (3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd) Nifer sydd yn ail-droseddu dro ar ôl tro, oedran 12-17 (3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd)					
	Camau gweithredu a phrosiectau 2018/19	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau	Cynnydd	Statws cwblhau (CMG)
Tud. 32	<ul style="list-style-type: none"> Angen cryfhau rhannu gwybodaeth rhwng Prawf a Gwarchod y Cyhoedd; ceisio gwneud hyn drwy y grŵp newydd gangiau cyffuriau cyfundrefnol 	CH2	Amlasiantaeth	45. Gwellha rhannu gwybodaeth a deallusrwydd ✓	Cwblhawyd. Grŵp OCG wedi sefydlu gyda aelodau allweddol yn mynychu.	
	<ul style="list-style-type: none"> Sefydlu rhestr cysylltiadau amlasiantaeth ac i'w ddiweddarau yn chwarterol 	CH4	Amlasiantaeth	46. Creu rhestr cyswllt amlasiantaeth wedi'i ddiweddarau'n chwarterol gan partneriaid	Rhestr wedi creu, lledaenu a diweddarau gan holl bartneriaid.	
	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau trawsnewid effeithiol o'r GCI i wasanaethau Prawf a Chwmni Adsefydlu Cymunedol 	CH1	Prawf, GCI a CAC	47. Trafodaethau i'w gynnal, a threfniant newydd i gytuno ac i'w rhoi ar waith ar gyfer trawsnewid ✓	Cwblhawyd. Trafodaethau wedi cynnal a chytunwyd strwythur newydd rhwng Prawf, GCI a Cwmni Adsefydlu Cymunedol	
	Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd blaenoriaeth) <ul style="list-style-type: none"> Ymgyrch Phoenix: targedu pobl ifanc sydd wedi eu hadnabod o fod mewn perygl o droseddu neu aildroseddu a'u cynnwys mewn gweithgareddau positif. Partneriaid – Gwasanaeth Tân ac Achub, Addysg, Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid a'r Heddlu. Prosiect WISDOM: Ymateb amlasiantaethol i ail droseddwyd risg uchel wedi sefydlu oddi fewn un o adeilad y Cyngor. Partneriaid – Heddlu (Uned Gwarchod y Cyhoedd) a Prawf (Uned troseddwyd rhywiol a threisgar) Gorchymyn Ymddygiad Troseddol ar ôl euogfarn (CBO): Gorchymyn ar ôl euogfarn sydd â'r nod o fynd i'r afael â'r troseddwyd mwyaf difrifol a pharhaus. Partneriaid - Heddlu, Gwarchod y Cyhoedd, Prawf 					

- Ymyrraeth Gynnar (EIT): Ymateb amlasiantaeth ymyrraeth cynnar. Partneriaid – Arweinir gan yr Heddlu , amlasiantaeth

Blaenoriaethau Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gogledd Cymru

Tra bo Bwrdd Cymunedau Diogel GC yn canolbwyntio ar iechyd meddwl, troseddau cudd a throseddau drwy ddefnyddio technoleg ar lefel ranbarthol, mae'r Bwrdd wedi gofyn i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol lleol ganolbwyntio ar:

1. Rhwystro Troseddu ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol

- Lleihau troseddu sy'n seiliedig ar ddioddefwyr
- Lleihau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol
- Cynyddu'r gyfradd adrodd am Droseddau Casineb
- Cefnogi pobl fregus i'w hatal rhag iddynt ddioddef trosedd
- Lleihau nifer yr ail-droseddau sy'n seiliedig ar ddioddefwyr ac YGG ar gyfer ddioddefwyr a throseddwyr
- Gweithio gyda MARAC i reoli'r niferoedd sy'n ddioddef Cam-drin Domestig dro ar ôl tro
- Ymdrin yn effeithiol ag achosion risg uchel o Gam-drin Domestig a Thrais Rhywiol
- Cynyddu hyder i adrodd am achosion o Gam-drin Domestig a Throseddau Rhywiol
- Cynyddu ymwybyddiaeth am drais rhywiol ymysg pobl ifanc

2. Lleihau niwed a'r risg o niwed

- Lleihau camddefnyddio sylweddau
- Lleihau'r defnydd o gyffuriau ac alcohol
- Monitro Tensiynau Cymunedol

3. Darparu Ymateb Effeithiol

- Lleihau aildroseddu
- Deall a mynd i'r afael ag effeithiau ymfudo ar yr agenda diogelwch cymunedol

Cynllun Lleol Gwynedd ac Ynys Môn

Mae'n cynllun lleol yn edrych i weithredu'r penawdau uchod, ac yn seiliedig ar bwysigrwydd pob un yma yng Ngwynedd ac Ynys Môn, bydd rhai materion yn cael mwy o sylw nag eraill. Hefyd, mae rhai rhaglenni gwaith yn digwydd yn Rhanbarthol, ac efallai na fyddwn ond yn adnabod y gwaith hwn yn ein cynllun lleol.

Bwriad y cynllun dilynol ar gyfer 2019/20 yw adeiladu ar y gwaith eang a wnaed dros y blynyddoedd diweddar sydd wedi arwain at leihad sylweddol mewn Trosedd ac Anrhefn yn siroedd Gwynedd ac Ynys Môn. Rydym yn cydnabod bod troseddu yn ei gyfanrwydd wedi cynyddu ar draws y wlad yn ddiweddar. Rydym hefyd yn adnabod bod math o droseddau nad ydym wedi delio â hwy o'r blaen yn dod i'r amlwg, ac mae angen cydweithio mewn ffyrdd gwahanol i'w taclo.

Bydd y Cynllun yn canolbwyntio ar feysydd gwaith fydd yn cael eu datblygu yn ystod 2019 a thu hwnt. Bydd y cynllun yn cael ei adnewyddu bob blwyddyn. Bydd y cynllun hefyd yn ystyried yr asesiad strategol, yn ogystal â'r canllawiau a'r blaenoriaethau a sefydlwyd gan y Bwrdd Rhanbarthol.

Gweler isod ein prif flaenoriaethau, gyda rhestr o faterion yr ydym am fynd i'r afael â hwy yn ystod y flwyddyn. Mae'r cynllun yn un byw, ac felly fe all newid yn ystod y cyfnod er mwyn ymateb i newidiadau a sialensiau newydd.

Camau gweithredol ar gyfer datblygu ein strwythurau i'r dyfodol

	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau
Tud. 36	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r holl bartneriaid wedi ymrwymo i edrych ar resymoli ein strwythurau cydweithio rhanbarthol. Y bwriad yw creu strwythurau sy'n fwy effeithlon ar gyfer ein gwaith aml-asiantaethol i'r dyfodol. Yn lleol, byddwn yn cymryd rhan yn y broses ac yn ymateb yn lleol i'r newidiadau. Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu prosiect penodol i edrych ar wella ymateb yr holl asiantaethau perthnasol i faterion cyfiawnder troseddol. Bydd y bartneriaeth leol yn ystyried y rhaglen waith mae Llywodraeth Cymru wedi'i datblygu, ac yn sicrhau ymrwymiad ac ymateb i'r gofynion. 	Bydd y gwaith yn datblygu dros y flwyddyn hon, ac o bosib bydd yn parhau i 2020. Adroddiad ar gynnydd yn (Ch3).	<p>Bwrdd Cymunedau Diogel Gogledd Cymru.</p> <p>Llywodraeth Cymru – Bwrdd prosiect Aelodau'r Bartneriaeth</p>	<p>Bydd y gwaith o lunio opsiynau yn cael ei gyflawni gan y Bwrdd Rhanbarthol, ac wedi i'r newidiadau gael eu cytuno, bydd partneriaid yn gweithredu fel yr angen. Bydd hyn yn galluogi asiantaethau i weithio mewn ffordd fwy effeithiol i'r dyfodol.</p> <p>Bydd y Bartneriaeth yn ymrwymo i dderbyn gwybodaeth am disgwyliadau'r rhaglen, ac yn ymateb yn seiliedig ar benderfyniadau lleol. Drwy fanteisio ar yr hyn sy'n ddefnyddiol ac o werth i ni yn y rhaglen arfaethedig, bydd ein gallu i ymateb i droseddu yn gwella ar draws y rhanbarth.</p>

	Camau gweithredu a phrosiectau 2019 Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)	Cyfrifoldeb	Dyddiad Targed	Allbynnau
1	<p>Ffocws: Lleihau troseddau sy'n seiliedig ar ddiodefwr (troseddau meddiangar yn unig)</p> <ul style="list-style-type: none"> Troseddau wrth ddefnyddio technoleg Byrgleriaeth ddomestig <p>Mesurau:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pob trosedd sy'n seiliedig ar y ddiodefwr Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis) Byrgleriaeth breswyl (dangosydd newydd) 			
	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau
Tud. 37	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r bartneriaeth wedi adnabod bod angen codi ymwybyddiaeth plant ynghylch troseddau penodol sy'n seiliedig ar ecploetiaeth er budd eraill - troseddau Llinellau Sirol yn bennaf. Mae'r Cynllun Schoolbeat am ledaenu'r gwersi yn ein hysgolion, gan gynnwys datblygiadau yn y maes hwn, yn ogystal â gwybodaeth am droseddau yn defnyddio cyllyll, a cham-fanteisio ar blant yn rhywiol. Cydnabyddir bod troseddau meddiangar yn defnyddio technoleg ar gynydd. Mae'r heddlu yn arwain ar y maes gorfodaeth ac mae uned arbennig yn weithredol i ddelio â'r materion. Mae angen gwell dealltwriaeth o'r math a nifer y troseddau hyn ar gyfer y bartneriaeth, er mwyn adnabod cyfleoedd posib i godi ymwybyddiaeth neu dargedu ymyrraeth gynnar. 	<p>Rhaglen yn fyw drwy gyfnod y flwyddyn (Ch4).</p> <p>Adroddiad ar ddiwedd y flwyddyn, er mwyn adnabod tueddiadau a allai arwain at weithredu pellach.</p>	<p>Heddlu/Addysg - https://www.schoolbeat.org/en/partners/county-lines/</p> <p>Dadansoddwr y bartneriaeth, a'r aelodau parthed gweithredu pellach.</p>	<p>Gwybodaeth wedi ei rhannu gyda phlant yn ein hysgolion. Adnabod nifer yr ysgolion sydd wedi derbyn y sesiynau yn ystod y flwyddyn. Sesiynau sy'n eu galluogi i adnabod sefyllfaoedd peryglus, a gwybod beth i'w wneud a lle i adrodd am hynny.</p> <p>Dadansoddiad ar gael o'r troseddau y mae'r uned arbennig yn delio â hwy yn ystod y flwyddyn. Hyn yn galluogi i'r bartneriaeth ymateb parthed adnabod cyfleoedd neu beidio.</p>

Tud. 38	<ul style="list-style-type: none"> Rydym yn ymwybodol bod troseddau sy'n defnyddio 'sgamiau' ar gynnydd. Mae'r Heddlu, a'r gwasanaethau Safonau Masnach yn y ddwy Sir am gydweithio ar brosiect codi ymwybyddiaeth drwy weithredu cynllun 'hyfforddi'r hyfforddwr' ar gyfer y sector gwirfoddol. Bydd hyn yn galluogi pobl sy'n gweithio ac yn cael cyswllt gyda'r cyhoedd, i rannu gwybodaeth o ran sut i adnabod sgamiau, yn enwedig gyda phobl sydd o bosib yn fwy tueddol o gael eu targedu, megis pobl hŷn. 	Bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud yn ystod misoedd cyntaf 2019, felly adroddiad ar gynnydd erbyn (Ch2).	Heddlu, gwasanaethau Safonau Masnach y ddwy Sir	Bydd gwybodaeth ar gael parthed faint o bobl yr ydym wedi eu hyfforddi. Yna, bydd y wybodaeth hon ar gael gan y sector sy'n debygol o gael mwy o gyswllt â phobl a all fod yn darged i sgamiau, a dylanwadu arnynt.
	<ul style="list-style-type: none"> Hefyd mewn perthynas â'r materion uchod, bydd yr Heddlu a'r gwasanaethau Safonau Masnach, yn defnyddio Bws i godi ymwybyddiaeth o droseddau technegol (Seiber) ar draws ein cymunedau (bws sydd ar gael gan Lywodraeth Cymru). Bydd hyn yn ein galluogi i gyrraedd mwy o bobl gyda'r negeseuon pwysig o ran sut i adnabod sgamiau ac adrodd amdanynt. 	Bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud yn ystod misoedd cyntaf 2019, felly adroddiad ar gynnydd erbyn (Ch2).	Heddlu, gwasanaethau Safonau Masnach y ddwy Sir	Byddwn yn nodi nifer y lleoliadau y mae'r bws wedi'i gyrraedd, a faint o bobl sydd wedi derbyn gwybodaeth a chyngor. Bydd hyn yn cynnig cyfleoedd i bobl dderbyn gwybodaeth wyneb-yn-wyneb gan arbenigwyr yn eu cymunedau, a lleihau'r tebygrwydd fod pobl yn cael eu sgamio.
	<ul style="list-style-type: none"> Ar ôl iddynt gynnal sesiynau codi ymwybyddiaeth i'r cyhoedd ar faterion diogelu, mae Cyngor Ynys Môn wedi nodi bod angen sicrhau gwell mynediad i wybodaeth ar faterion sgamio. 	Yn ystod chwarter un, adroddiad ar gynnydd (Ch1).	Gwasanaethau Ynys Môn Oedolion	Bydd gwybodaeth benodol, yn seiliedig ar y prif faterion a godwyd yn y sesiwn diogelu, nawr yn cael ei gosod ar wefan y Cyngor. Bydd hyn yn rhoi cyfle pellach i'r cyhoedd ddod o hyd i'r wybodaeth y maent ei hangen i'w cynorthwyo i adnabod troseddau o'r fath.
Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)				
<ul style="list-style-type: none"> Sgamiau wrth ddefnyddio technoleg a phost: Addysgu a chynghori defnyddwyr, codi ymwybyddiaeth, rhannu gwybodaeth a chyfeirio at wasanaethau. Partneriaid: Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu Protocol bancio: Cynllun yn galluogi gweithwyr y banc i adrodd i'r Heddlu os oes amheuaeth o dwyll. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu TITAN Gogledd-orllewin: Cynrychiolaeth ar grŵp Troseddau cyfundrefnol y Gogledd-orllewin. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd Troseddau carreg drws Cymru gyfan: Ymgyrch i fynd i'r afael â throseddau carreg drws yng Nghymru. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu Unedau ymroddedig i droseddau Uwch-dechnoleg a throseddau wrth ddefnyddio technoleg. Partneriaid – Heddlu 				

2	Ffocws: Lleihau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (YGG) Mesurau: 1. Lefel yr Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2. Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro - YGG			
	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau
Tud. 39	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r heddlu wedi adnabod bod angen ail-edrych ar y grwpiau gweithredol YG, er mwyn sicrhau y defnyddir adnoddau prin pob asiantaeth yn effeithiol. Fel rhan o adolygiad ehangach o grwpiau aml-asiantaethol lleol, bydd asesiad yn cael ei wneud i weld beth yw'r strwythurau angenrheidiol ar gyfer y dyfodol. • Mae Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion (Ynys Môn) wedi adnabod nad yw rhai cleientiaid yn derbyn gwasanaeth addas bob tro, yn sgil trothwyon y gwasanaethau, er eu bod yn cyflwyno i wasanaethau yn aml. Yn benodol, mae hyn yn wir o ran y ddealltwriaeth o alluoedd meddyliol/penderfyniadau annoeth/cymryd risgiau. Bydd y Gwasanaethau Oedolion yn arwain ar y gwaith o feithrin dealltwriaeth gyfunol o'r materion dan sylw. • Sefydlu fframwaith fydd yn galluogi rhannu gwybodaeth i gefnogi parhad y Gorchymyn Gwarchod Mannau Cyhoeddus (GGMC) ac edrych ar y posibilrwydd o gael gorchymyn newydd ym Mangor. Bydd rhaid edrych ar ba wybodaeth sydd ar gael, neu sydd angen bod ar gael gan yr Heddlu, i brofi gwerth y gorchymynion cyfredol. Hefyd, yr Heddlu a Chyngor Gwynedd i drafod y posibilrwydd o ddarparu gorchymyn newydd ym Mangor. 		<p>Heddlu i arwain, pawb i gyfrannu sylwadau.</p> <p>Gwasanaethau Oedolion i arwain, pawb i ymrwymo.</p> <p>Dadansoddwr yr Heddlu, Heddlu lleol a swyddogion perthnasol yng Nghyngor Gwynedd.</p>	<p>Bydd strwythur grwpiau newydd mewn lle. Felly, bydd ymrwymiad amser gweithwyr i'r grwpiau yn fwy effeithiol, ac felly, ein hymateb i'r materion dan sylw yn effeithlon.</p> <p>Bydd sgysiau/sesiynau gwella dealltwriaeth wedi digwydd. Felly, bydd gan yr asiantaethau penodol well dealltwriaeth o natur problemau unigolion, ac felly, bydd modd iddynt ymateb yn seiliedig ar angen ac nid yn seiliedig ar drothwyon y gwasanaeth yn unig.</p> <p>Bydd y wybodaeth berthnasol wedi ei hadnabod, a'i chasglu. Felly, defnyddir y ddeddfwriaeth yn fwy effeithlon, yn berthnasol i'r angen, ond hefyd ystyrir yr adnoddau sydd wirioneddol ar gael ar gyfer eu gweithredu.</p>

Tud. 40	<ul style="list-style-type: none"> Mae Cyngor Ynys Môn wedi adnabod fod trafod materion Ymddygiad Gwrthgymdeithasol mewn ffordd amserol gyda'n tenantiaid yn y gymuned yn helpu i ddatrys materion yn gynnar. Felly, yn ystod 2019, bydd swyddogion y gwasanaethau Tai a'r Heddlu yn cynnal sesiynau galw heibio yn rheolaidd ar gyfer trafod materion gyda thrigolion. Mae Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid (GCI) y ddwy Sir, a'r Heddlu, wedi adnabod yr angen i ail-edrych ar y prosesau o ymdrin â phlant sy'n creu trafferthion oherwydd ymddygiad gwrthgymdeithasol. Mae'n amlwg bod angen dod â'r gwasanaeth cyfiawnder i mewn i'r broses yn gynnar, er mwyn sicrhau gwarchodaeth a chefnogaeth i'r plentyn yn ogystal â delio gyda'r materion ynghlwm â'r drosedd. Yn ogystal, mae asiantaethau, ar y cyd am ail-edrych ar y systemau o reoli ymddygiad gwrthgymdeithasol drwy ddefnyddio 'cerdyn melyn' ar gyfer plant. 	<p>Cynllun yn weithredol drwy'r flwyddyn, asesu cynnydd ar y diwedd, ac adrodd (ch4).</p> <p>Cynllun yn weithredol yn ystod 2019/20. Adrodd am gynnydd yn (Ch2).</p>	<p>Gwasanaeth Tai Ynys Môn a'r Heddlu</p> <p>Grŵp rheoli gweithredol GCI</p>	<p>Byddwn yn adnabod faint o alw sydd ar y sesiynau, a'r math o faterion sy'n cael eu hadnabod, ac yn derbyn sylw cynnar. Bydd tenantiaid yn teimlo bod eu problemau'n cael sylw amserol, bod y gwasanaethau yn weledol yn ein stadau tai, a bod sylw priodol yn cael ei roi i bryderon unigolion.</p> <p>Bydd proses newydd yn cael ei datblygu gan y Bwrdd gweithredol, ac yna'n cael ei hadolygu yn ystod y flwyddyn i sicrhau gwelliant yn y broses. Bydd y plant sy'n dod i sylw'r Heddlu yn cael pob cefnogaeth i droi cefn ar drosedd.</p> <p>Pwrpas yr adolygiadau yw sicrhau bod pob cyfle yn cael ei adnabod, i sicrhau nad yw'r plant hyn yn mynd ymlaen i fod yn droseddwy'r dyfodol.</p>
<p>Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)</p> <ul style="list-style-type: none"> Tîm ymyrraeth gynnar: Dull Aml-asiantaethol i weithredu ymyrraeth gynnar a mesurau ataliol. Partneriaid: Heddlu, Asiantaethau Tai ac eraill yn ôl yr angen. Gwerthiant cynnyrch gyda chyfyngiad oedran i rai dan oed: Gwaith gorfodaeth ac ataliol parthed gwerthu cynnyrch gyda chyfyngiad oedran, sef alcohol, tân gwyllt ac ati, yn cynnwys pryniannau prawf. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu Ymgyrchoedd lleol/diwrnodau codi ymwybyddiaeth: Codi ymwybyddiaeth o ymgyrchoedd penodol, e.e. codi ymwybyddiaeth o droseddau cyllyll, noson tân gwyllt/Calan Gaeaf. Partneriaid: Gwarchod y Cyhoedd, Heddlu, Gwasanaeth Tân ac Achub Llygredd sŵn: Monitro llygredd sŵn gan gynnwys defnyddio <i>app</i> Môn i gasglu tystiolaeth i arwain at gamau gorfodaeth. Partneriaid: Gwarchod y Cyhoedd Ynys Môn a'r Heddlu Trwyddedu eiddo: Adolygu amodau ac amcanion trwydded pan fo'r angen. Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu Ymgyrch MICRA – Targed ymddygiad gwrthgymdeithasol difrifol yng Nghaernarfon. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid, Addysg 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Ymgyrch Wax – Targeddu'r drosedd o gardota yn ardal Bangor sydd wedi bod yn destun pryder yn y gymuned leol. Parhaus • Ymgyrch Circuit – Troseddau'n seiliedig ar YGG yng Nghaergybi. Partneriaid – Heddlu ar y cyd â chlwb ieuencid Canolfan Jessie Hughes, Yr Hwb, Pod Ieuencid, Gwelfor, Gwasanaethau Tai a'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid • Grŵp tasg YGG Gwynedd: Mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol. Partneriaid – Heddlu (dull aml-asiantaethol) • Ymgymryd â gwaith ataliol yn y maes gwerthu alcohol dan oed - cynghori busnesau, hyrwyddo Her 25, cynnal profion prynu, a gorfodaeth yn ôl yr angen. Partneriaid - Safonau Masnach a thrwyddedu yr Awdurdodau Lleol a'r Heddlu
--	--

3 Tud. 41	<p>Ffocws: Cefnogi pobl fregus i'w hatal rhag iddynt ddioddef trosedd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caethwasiaeth fodern • Troseddau casineb • Monitro tensiynau cymunedol <p>Mesurau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis) 2. Nifer yr achosion o gaethwasiaeth fodern (dangosydd newydd) 3. Nifer yr adroddiadau am droseddau casineb (dangosydd newydd)
--------------	--

	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau
	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Caethwasiaeth Fodern yn bodoli ac yn cael ei fonitro'n rhanbarthol; gweler y cynllun rhanbarthol am wybodaeth bellach. Bydd unrhyw faterion lleol yn dod i sylw'r PDC drwy'r Bwrdd Cymunedau Diogel. Bydd y llwybr cyfeirio newydd yn cael ei weithredu'n lleol, a bydd codi ymwybyddiaeth yn rhan o waith craidd yr asiantaethau. 	Adrodd i'r PDC yn ôl yr angen, os bydd rhwystrau lleol.	Bwrdd Rhanbarthol Aelodau'r Bartneriaeth	Bydd rhaglen waith y bwrdd rhanbarthol yn cael ei monitro yn rhanbarthol. Bydd y bartneriaeth leol yn delio gydag unrhyw faterion o danberfformiad lleol, ac adroddir ar hyn yn y bwrdd rhanbarthol.

<ul style="list-style-type: none"> Mae partneriaid wedi adnabod fod y sialens o ddelio gyda'r troseddau parthed Llinellau Sirol yn gymhleth ac angen mwy o sylw. Felly, fel rhanbarth, byddwn yn cydweithio gyda'r Heddlu i gasglu gwybodaeth ar draws y sectorau er mwyn deall ac adnabod maint y broblem. Bydd hyn yn cynnig sylfaen er mwyn mynd ati i adnabod sut i ymateb fel partneriaid mewn ffordd fwy effeithiol. 	<ul style="list-style-type: none"> Mae troseddau lle mae defnydd o gyllyll ar gynnydd ar draws y wlad, ac er nad yw'r broblem yn yr ardal hon ar yr un raddfa a'r hyn a welir mewn ardaloedd eraill, mae angen ymateb i'r risg. Mae'r heddlu a'r gwasanaethau Safonau Masnach yng Ngwynedd yn cydweithio ar gynllun codi ymwybyddiaeth yn ein siopau perthnasol, o ran gwerthu cyllyll i blant a phobl ifanc. Bydd rhai siopau yn cael eu targedu hefyd am '<i>spot checks</i>' er mwyn canfod unrhyw dor-cyfraith posib, yn ogystal â chodi ymwybyddiaeth a rhannu pecynnau gwybodaeth yn gyffredinol. 	<p>Bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud yn ystod misoedd cyntaf 2019, felly adroddiad ar gynnydd erbyn (Ch1).</p> <p>Adroddiad ar gynnydd yn (Ch1).</p>	<p>Grŵp tasg rhanbarthol yn arwain. Dadansoddwyr yn yr Heddlu yn cydgorio. Aelodau'r bartneriaeth i rannu gwybodaeth.</p> <p>Heddlu, gwasanaethau Safonau Masnach Gwynedd</p> <p>Adran Dai Cyngor Ynys Môn – heddlu a'r gwasanaeth prawf</p>	<p>Wrth rannu ein gwybodaeth fel partneriaid, bydd modd creu darlun mwy cynhwysfawr o natur y bygythiad a'r risg i ni yng Ngogledd Cymru parthed Llinellau Sirol. Bydd y wybodaeth yn rhan o'r cyd-gynllunio ar gyfer ein hymateb i'r broblem yn y dyfodol.</p> <p>Bydd siopau perthnasol yn cael gwybodaeth a sgysiau pwrpasol gyda'r heddlu a SM, er mwyn eu hatgoffa o ddeddfwriaeth a goblygiadau gwerthu cyllyll i bobl dan oed. Bydd rhai siopau hefyd yn derbyn '<i>spot checks</i>' gan gadets yr heddlu, er mwyn i ni allu adnabod tor-cyfraith. Bydd hyn yn galluogi siopau i wneud penderfyniadau doeth, yn ogystal â'u gwneud yn ymwybodol bod yr asiantaethau gorfodaeth yn cadw golwg ar y materion hyn.</p> <p>Bydd sesiynau addas yn cael eu trefnu, ac fe adroddir yn ôl ar nifer y mynychwyr. Wrth sicrhau fod Aelodau Etholedig a gweithwyr rheng flaen yn gwbl gyfarwydd gyda'r goblygiadau a strwythurau rheoli troseddwr risg uchel yn ein cymunedau, maen nhw yn gallu ymateb yn well i bryderon y cyhoedd.</p>
---	--	---	--	--

Tud. 43	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus a'r Heddlu ar draws Cymru wedi cynllunio prosiect i ddatblygu gweithle sy'n fwy cyfarwydd gydag agenda Profiadau Newidiol Mewn Plentyndod (PNmP) <i>neu ACE - Adverse Childhood experiences</i>. Y bwriad yw sicrhau fod gweithwyr (yr Heddlu yn benodol) yn deall sut mae PNmP yn gallu effeithio ar unigolion, a defnyddio'r wybodaeth hon i sicrhau'r ymateb gorau bosib pan maen nhw yn dod i sylw gwasanaethau. 	Adrodd ar gynnydd yn Ynys Môn (CH1) Gwynedd yn (Ch3)	Tîm rhanbarthol yn arwain ar y gwaith. Partneriaid yn lleol i ymrwmo i fod yn rhan o'r datblygiad.	Bydd sesiynau codi ymwybyddiaeth yn cael eu cynnal ar draws y ddwy sir; gallwn fesur niferoedd y bobl sy'n eu derbyn, yn ogystal â sut effaith y mae hyn yn ei gael ar niferoedd y cyfeiriadau gan yr Heddlu i wasanaethau diogelu (un o'r allbynnau disgwylidig yw y bydd llai o gyfeiriadau yn dod i Wasanaethau Cymdeithasol, gan y bydd gan yr Heddlu well dealltwriaeth o anghenion unigolion a sut i gyfeirio). Bydd unigolion yn cael ymateb mwy addas i'w hamgylchiadau gan wasanaethau rheng flaen.
	<ul style="list-style-type: none"> Mae Gwasanaethau Tai Ynys Môn wedi adnabod cynnydd yn niferoedd y defnyddwyr gwasanaeth sy'n datgan bod ganddynt anghenion iechyd meddwl. Er mwyn sicrhau bod yr unigolion hyn yn derbyn y gefnogaeth y mae arnynt ei hangen, mae'r gwasanaeth wedi datblygu llwybr cefnogaeth a llety pwrpasol, ar y cyd â'r bwrdd iechyd. 	Bydd y cynllun yn cael ei asesu o gwmpas Hydref 2019, felly adroddiad ar gynnydd yn (Ch3).	Adran Tai Ynys Môn a'r Bwrdd Iechyd Lleol	Gan ddefnyddio'r 'Llwybr cefnogaeth a llety' clir ar gyfer pobl sydd ag anghenion iechyd meddwl, bydd llai o bosibilrwydd y bydd unigolion yn cael eu targedu gan eraill sydd eisiau manteisio arnynt a'u defnyddio nhw fel person, neu eu llety, ar gyfer hwyluso troseddau, e.e. ar gyfer dosbarthu cyffuriau. Nid dyma brif bwrpas y cynllun, ond mae'n cyfrannu at leihau'r cyfleoedd i gamfanteisio.
Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)				

4	<p>Ffocws: Cynyddu'r hyder i adrodd am gam-drin domestig / Gweithio gyda MARAC i reoli'r niferoedd sy'n ddirodded Cam-drin Domestig dro ar ôl tro (Cynhadledd Asesu Risg Aml-asiantaethol)</p> <p>Mesurau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lefel y cam-drin domestig 2. Lefel y cam-drin domestig risg uchel (Achosion MARAC) 3. Nifer y bobl sy'n dirodded Cam-drin Domestig dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis) 4. Nifer y troseddwyr sy'n troseddu dro ar ôl tro (dangosydd newydd) <p>*Dangosydd newydd ychwanegol posib – nifer yr erlyniadau cam-drin domestig llwyddiannus</p>			
Tud. 44	<p>Camau gweithredu a phrosiectau 2019</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymateb i'r ddeddfwriaeth newydd - Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015 , gan gynnwys gweithredu'n lleol parthed anghenion y Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol. Hefyd, fel partneriaid, rydym am gyfrannu at yr asesiad anghenion rhanbarthol ar gyfer cynllunio a chomisiynu gwasanaethau i'r dyfodol. • Fel Partneriaeth, mae cyfrifoldeb statudol arnom i ymateb i farwolaethau domestig, gan gynnal adolygiad. Mae'r bartneriaeth yn cynnal y 3ydd adolygiad o'r fath ar hyn o bryd, a byddwn yn sicrhau ymateb priodol i unrhyw adolygiad o'r fath i'r dyfodol. 	<p>Dyddiad Targed</p> <p>Bydd dyddiadau gweithredu yn amrywio ar draws y rhanbarth. Adrodd ar gynnydd yn (Ch3).</p> <p>Bydd yr adolygiadau yn parhau dros y cyfnod sydd angen i gyflawni – ar gyfartaledd o gwmpas 2 flynedd. Mae cynnydd pob chwarter wedi'i gynnwys fel eitem ar</p>	<p>Cyfrifoldeb</p> <p>Bwrdd Iechyd, Awdurdodau Lleol a'r Gwasanaeth Tân</p> <p>Y bartneriaeth leol, a'r panel pwrpasol sydd yn ei le ar gyfer yr adolygiad.</p>	<p>Allbynnau a deilliannau</p> <p>Mae codi ymwybyddiaeth o faterion Trais yn y Cartref ar draws y sectorau, ac ymysg y cyhoedd, yn flaenoriaeth gan Lywodraeth Cymru. Wrth ymrwymo i'r rhaglen hyfforddiant cenedlaethol, bydd gwasanaethau statudol yn hyfforddi'r gweithlu dros y blynyddoedd i ddod. Bydd modd adrodd ar nifer y bobl mae hyn yn effeithio arnynt dros y bum mlynedd i ddod - drwy waith y bwrdd rhanbarthol.</p> <p>Byddwn yn rhannu'r gwersi sy'n deillio o'r adolygiadau gyda phartneriaid ar draws y rhanbarth. Bydd cynllun gweithredu wedi ei sefydlu ar gyfer pob adolygiad, a byddwn yn monitro'r gweithredu sy'n deillio ohono.</p>

Tud. 45	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r broses MARAC (<i>multi agency risk assessment conference</i>) yn bodoli ym mhob Sir. Dyma lle mae asiantaethau yn dod at ei gilydd i drafod dioddefwyr trais yn y cartref, lle maent mewn risg uchel o niwed, er mwyn cynllunio i'w gwarchod. Mae'r Heddlu, sy'n arwain ar hyn, wedi amlygu'r angen i ail-edrych ar y broses, ac adolygu lle bo'r angen. Mae Gwasanaethau Plant Ynys Môn wedi adnabod yr angen i adolygu cydweithio ar achosion sy'n cyrraedd y Gwasanaeth Integredig Cefnogi Teuluoedd (GICT), neu IFSS (<i>Integrated Family Support Services</i>). Dyma'r teuluoedd lle mae posibilrwydd y bydd y plant yn gorfod mynd i ofal. 	<p>agenda'r Bartneriaeth.</p> <p>Adrodd ar gynnydd (CH2)</p> <p>Bydd y peilot yn cymryd 3-6 mis. Adrodd ar gynnydd yn (Ch 3).</p>	<p>Aelodau'r Bwrdd Rhanbarthol, gyda'r heddlu'n arwain.</p> <p>Gwasanaethau Plant Ynys Môn, gyda grŵp arwain yn rhedeg y peilot.</p>	<p>Posib y bydd y bwrdd rhanbarthol yn comisiynu corff allanol i gynnal yr adolygiad, ond bydd pob partner arall yn ymrwymo i'r broses drwy'r Bwrdd Rhanbarthol, a byddwn yn sicrhau bod anghenion lleol yn bwydo mewn i'r broses. Y bwriad yw sicrhau fod y broses yn gynaliadwy ac yn effeithiol i'r dyfodol, gan fod yr angen yn cynyddu.</p> <p>Mae grŵp wedi dod at ei gilydd i edrych ar beilota ffordd ychydig yn wahanol o weithio gyda'r teuluoedd hyn, gan gynnwys tynnu mwy o wasanaethau trydydd sector i mewn. Teuluoedd gyda phroblemau trais yn y cartref fydd yn cael sylw'r peilot. Bydd y peilot yn digwydd er mwyn asesu effaith y newid yn gyntaf, cyn mynd ati i raedru ymhellach.</p>
---------	--	---	--	---

				datblygu'r adnodd arbenigol yn y gwasanaeth. Yn y dyfodol felly, bydd gwell dealltwriaeth ac ymateb i achosion o ymddygiad rhywiol niweidiol, a bydd modd adnabod nifer o yr achosion sy'n dod i sylw. Hefyd, bydd Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru yn mynd ati i osod arweiniad i wasanaethau ar gyfer gweithredu yn effeithiol.
--	--	--	--	--

Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)				
<ul style="list-style-type: none"> • Trwyddedu tacsis: Gwiriadau Gwasanaeth Datgelu Gorfodol a Gwahardd (DBS), ac yn y camau olaf o weithredu hyfforddiant diogelu gorfodol fel gofyniad ar gyfer y drwydded. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd, Cynghorau Gwynedd ac Ynys Môn • Tîm ONYX Cam-fanteisio ar blant yn rhywiol (CBR): Wedi sefydlu yn nhimau lleol yr Heddlu er mwyn mynd i'r afael â CBR. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaethau Cymdeithasol, Iechyd, Tai 				

Tud. 47

Ffocws: Mynd i'r afael â chamddefnyddio sylweddau yn yr ardal <ul style="list-style-type: none"> • Cyflenwi cyffuriau cyfundrefnol • Gyrru dan ddylanwad cyffuriau 				
Mesurau: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dangosyddion Perfformiad Allweddol Llywodraeth Cymru 				

	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau
	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi adnabod yr angen am adeilad mwy addas ar gyfer gwasanaethau camddefnyddio sylweddau yn Ynys Môn, mae'r Bwrdd Cynllunio Rhanbarthol (BCR) neu'r APB (<i>Area Planning Board</i>) wedi derbyn arian cyfalaf gan Lywodraeth Cymru i brynu adeilad addas yng Nghaergybi. Dros y ddwy flynedd nesaf, bydd 	Bydd y gwaith yn parhau hyd at 2020/21, adrodd ar gynnydd yn ystod (Ch4)	Bwrdd cynllunio rhanbarthol	Rydym bob amser eisiau annog unigolion i dderbyn cefnogaeth a thriniaeth pan fo ganddynt anghenion yn deillio o gamddefnyddio sylweddau. Mae cael darpariaeth addas ac o ansawdd yn rhan fawr o gyflawni'r weledigaeth hon. Bydd modd adrodd yn ôl ar y ffordd mae'r gwasanaeth a defnyddwyr gwasanaeth yn adnabod gwelliannau yn y ddarpariaeth.

	<p>gwaith adnewyddu yn cael ei wneud ar yr adeilad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae adnabod adeilad newydd addas ym Mangor hefyd yn flaenoriaeth. Mae'r bwrdd iechyd yn edrych ar gyfleoedd, a bydd y bwrdd rhanbarthol yn cydweithio â hwy i ymgeisio am arian cyfalaf newydd, petai cyfleoedd yn codi. • Mae'r bwrdd cynllunio rhanbarthol wedi adnabod bod angen edrych ar gynllun rhanbarthol penodol ar gyfer alcohol. Bydd y bartneriaeth leol yn bwydo i mewn i'r gwaith hwn, ac yn gweithredu fel bo'r angen. • Yn dilyn adolygiad ar draws y rhanbarth parthed y ddarpariaeth o wasanaethau rheng 2, sef ymestyn allan/gwasanaeth galw i mewn, rydym wedi adnabod yr angen i ddarparu mwy o wasanaethau o'r fath. Felly, bydd mwy o adnoddau ar gael drwy'r Bwrdd Cynllunio Rhanbarthol i ddarparu gwasanaethau yn lleol dros y ddwy Sir. • Rydym wedi adnabod bod angen edrych ar ein gweithlu, ac asesu p'un a oes digon o ymwybyddiaeth yn bodoli parthed 'rhiant (rhieni) yn rhoi cyffuriau i'w plant'. Nid yw hon 	<p>Dim amserlen benodol - adrodd fel y daw cyfleoedd</p> <p>Chwe mis ar gyfer paratoi strategaeth ddrafft. Adrodd ar gynnydd (Ch3).</p> <p>Adrodd ar gynnydd (Ch3).</p>	<p>Bwrdd cynllunio rhanbarthol</p> <p>Bwrdd cynllunio rhanbarthol, a'r grŵp datblygu cynllun.</p> <p>Bwrdd Cynllunio Rhanbarthol</p>	<p>Ein bwriad yw ystyried unrhyw gyfle i adnabod adeilad addas ar gyfer y gwasanaeth triniaeth ym Mangor. Hyd nes y bydd hyn yn digwydd, mae'r gwasanaethau'n gweithio o adeiladau partneriaid.</p> <p>Rydym yn adnabod fod alcohol yn gallu achosi niwed i unigolion, teuluoedd a chymunedau, a bod angen edrych ar dystiolaeth o ran beth sy'n gweithio, er mwyn creu strategaeth i leihau'r niwed. Bydd yr holl bartneriaid yn ymrwymo i wireddu'r strategaeth, gyda'r bwriad o leihau'r niwed y mae camddefnyddio alcohol yn gallu ei achosi. Bydd y strategaeth yn adnabod ffurf o asesu'r effaith fel rhan o'r datblygiad.</p> <p>Bydd gwaith cynllunio'n digwydd rhwng y partneriaid er mwyn adnabod pa fath o wasanaethau ychwanegol sydd eu hangen yn y ddwy Sir, ac ymhle. Yna, byddwn yn datblygu gwasanaethu newydd ac yn monitro'r effaith dros gyfnod y contractau. Y bwriad yw sicrhau bod unigolion sy'n ffafrio gwasanaethau yn y gymuned, a rhai llai ffurfiol, yn dod ymlaen i dderbyn cefnogaeth.</p> <p>XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX</p>
--	--	---	--	---

	<p>yn drosedd sy'n digwydd yn aml, ond mae'n bwysig ein bod yn sicrhau bod gweithwyr rheng flaen yn ymwybodol o'r materion a sut i ymdrin â hwy.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rydym wedi adnabod yr angen i gryfhau'r gefnogaeth yr ydym yn ei chynnig i deuluoedd yn Ynys Môn, lle mae materion camddefnyddio sylweddau/iechyd meddwl. Mae'r ddarpariaeth hon ar gael yng Ngwynedd yn barod, drwy arian gan y bwrdd cynllunio ardal. Felly, rydym am ddatblygu adnodd ychwanegol yng Ngwasanaethau Plant Ynys Môn. 	<p>Adnodd yn ei le erbyn mis Ebrill. Adrodd ar gynnydd (Ch 2).</p>	<p>Bwrdd cynllunio ardal/Gwasanaethau plant Ynys Môn</p>	<p>Bydd y swydd hon yn ychwanegu at wydnwch a gallu teuluoedd i ddelio â'r materion hyn, ac felly, bydd llai o deuluoedd yn datblygu i fod angen gwasanaethau mwy dwys.</p>
Tud. 49	<p>Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)</p> <ul style="list-style-type: none"> Arolwg diogelwch tân yn y cartref: Arolwg ar gyfer unigolion sydd wedi eu hadnabod i fod yn fregus yn sgil camddefnydd alcohol. Partneriaid – Gwasanaeth Tân ac Achub, CAIS a'r Bwrdd Iechyd Lleol. Unigolion sy'n destun Gorchymyn Adferiad Cyffuriau: Cwrs gorfodol ar iechyd a lles, fydd yn pwysleisio ymarferion i leihau niwed – Gwasanaeth Prawf Cymru Hyrwyddo ymgyrchoedd lleol: Hyrwyddo ymgyrch diogelwch y ffyrdd y 5 angheuol, i godi ymwybyddiaeth o yfed dan ddylanwad alcohol/cyffuriau. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaeth Tân ac Achub Ymgyrch RATTLE: Targedu'r rhai sy'n delio cyffuriau yng Ngwynedd a Môn. Partneriaid – Heddlu, Cynghorau 			

7	Ffocws: Lleihau aildroseddu (ar gyfer dioddefwyr a throsteddwyr) Mesur: 1. Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd) 2. Nifer sydd yn ail-droseddu dro ar ôl tro oed 18+ (3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd) 3. Nifer sydd yn ail-droseddu dro ar ôl tro, oedran 12-17(3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd)			
Tud. 50	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau
	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r Bwrdd Rhanbarthol wedi ystyried sefydlu Bwrdd Rheoli Rhanbarthol ar gyfer Gwasanaethau Cyfiawnder ieuenctid. Os bydd Bwrdd yn cael ei sefydlu, bydd cyfleoedd i rannu ymarfer da. Ond, gan fod gennym Fyrddau Rheoli lleol hefyd, byddwn yn adolygu'r trefniant i sicrhau nad oes dyblygu gwaith, nac unrhyw golled i fuddion lleol, wrth weithredu yn y ffordd newydd. Mae gwasanaeth Cyfiawnder ieuenctid y ddwy Sir wedi adolygu strwythurau ac wedi penderfynu sefydlu strategaeth newydd. Bydd hyn yn arwain at gynllun sy'n fwy effeithiol yn yr hinsawdd ariannol bresennol, ac yn gallu rhoi ystyriaeth i'r mathau o droseddau newydd yr ydym yn eu gweld yn datblygu, megis Llinellau Sirol. Mae'r cynllun rheoli troseddwy'r mewn ffordd integredig neu (<i>IOM – Integrated offender management</i>) am newid y mathau o droseddwy'r sydd am gael eu targedu. Rydym wedi adnabod mai dyma'r unigolion sy'n achosi'r niwed mwyaf i gymunedau. 	<p>Bydd cynllun strategol 2 flynedd, a chynllun gweithredu yn eu lle erbyn 5ed o Awst</p> <p>Yn weithredol drwy'r flwyddyn. Asesu bob chwe mis gan gychwyn gyda (Ch2).</p>	<p>Bwrdd Cymunedau Diogel Gogledd Cymru i'w sefydlu. Byrddau rheoli lleol i ymrwymo i'r trefniant.</p> <p>Bwrdd rheoli gwasanaeth cyfiawnder ieuenctid lleol</p> <p>Bwrdd gweithredol gwasanaeth cyfiawnder ieuenctid lleol</p> <p>Bwrdd strategol IOM rhanbarthol</p>	<p>Mae hwn yn gyfle i dreialu trefniant rhanbarthol, a all fod o fudd i wasanaethau Cyfiawnder ieuenctid, ac o bosib rannu gwaith datblygol ar draws y rhanbarth. Serch hyn, rydym am asesu effaith y Bwrdd newydd, ac os nad oes budd, byddwn yn barod i ddychwelyd i'r trefniant cyfredol.</p> <p>Bydd strategaethau newydd yn eu lle, sydd wedi eu datblygu i ymateb yn fwy effeithiol i'r materion sy'n ein hwynebu ar hyn o bryd.</p> <p>Mae'r cynllun yn gyfle i droseddwy'r dderbyn cefnogaeth i'w helpu i roi'r gorau i droseddu. Y bobl fydd yn cael eu targedu o hyn allan fydd y rhai sydd wedi eu cyhuddo o drais yn y cartref neu droseddau yn gysylltiedig â gangiau troseddu cyfundrefnol. Bydd hyn yn galluogi'r cynllun i weithio gydag unigolion yr ydym yn eu hystyried sy'n achosi'r niwed mwyaf i gymunedau. Dylem weld lleihad</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r gwasanaeth cyfiawnder ieuencid (GCI) yn adnabod bod nifer fawr o'r plant sy'n dod i mewn i'r gwasanaeth yn dioddef o broblemau sy'n gysylltiedig â 'thrawma ac ymlyniad' (<i>attachment and trauma related issues</i>). Felly, er mwyn torri'r cylch o ymddygiad gwael a throseddu, mae'n rhaid ymateb yn briodol i anghenion y plant hyn. 	Hyfforddiant yn ystod (Ch1). Cynllun i weithredu'r dysgu (Ch 3). Bydd monitro'r allbynnau yn mynd ymlaen i 2020.	Gwasanaeth cyfiawnder ieuencid Gwynedd ac Ynys Môn	yn nifer y troseddau gan yr unigolion hyn; mae'r rhai sy'n parhau i droseddu yn cael eu herlyn. Wrth hyfforddi'r gweithlu ar y ffyrdd gorau o ymateb a gweithio â phlant sydd wedi dioddef o faterion yn gysylltiedig â thrawma ac/neu ymlyniad, bydd gwell allbynnau i'r plant, a hefyd bydd llai o siawns iddynt fynd ymlaen i droseddu rhagor. Eisoes, dengys tystiolaeth genedlaethol fod y math hwn o ymateb yn gweithio.
Tud. 51	Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd blaenoriaeth) <ul style="list-style-type: none"> Ymgyrch Phoenix: targedu pobl ifanc sydd wedi eu hadnabod fel rhai sydd mewn perygl o droseddu neu ail-droseddu a'u cynnwys mewn gweithgareddau cadarnhaol. Partneriaid – Gwasanaeth Tân ac Achub, Addysg, Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid a'r Heddlu. Prosiect WISDOM: Ymateb aml-asiantaethol i ail-droseddwyd risg uchel wedi sefydlu yn un o adeiladau'r Cyngor. Partneriaid – Heddlu (Uned Gwarchod y Cyhoedd) a Phrawf (Uned troseddwyr rhywiol a threisgar) Gorchymyn Ymddygiad Troseddol ar ôl euogfarn (CBO): Gorchymyn ar ôl euogfarn gyda'r nod o fynd i'r afael â'r troseddwyr mwyaf difrifol a pharhaus. Partneriaid - Heddlu, Gwarchod y Cyhoedd, Prawf Ymyrraeth Gynnar (EIT): Ymateb aml-asiantaethol ymyrraeth cynnar. Partneriaid – Arweinir gan yr Heddlu , aml-asiantaethol 			

Eitem 6

Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad	Sed Rhagfyr 2019
Teitl	Strwythur Llywodraethiant a Threfniadau Cyflawni Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn
Aelod Cabinet	Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn
Pwrpas	Adolygu trefniadau Llywodraethu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn a diweddariad ar waith yr is-grwpiau.

1. Cyflwyniad a chyd-destun

1.1 Sefydlwyd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn ym 2016, yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yw gwella llesiant economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r Ddeddf yn amlygu saith nod llesiant a pum ffordd o weithio er mwyn rhoi pwrpas cyffredin i gyrff cyhoeddus. Y penderfyniad a wnaethpwyd gan Bwyllgor Gwaith Ynys Môn oedd sefydlu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) i Ynys Môn fyddai'n *cydweithio* efo Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd.

1.2 Er mwyn gosod blaenoriaethau ar gyfer y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus cynhaliwyd asesiadau Llesiant ar draws ardaloedd Llesiant Gwynedd ac Ynys Môn ac yn sgil hynny cafwyd cyfres o sesiynau ymgysylltu ac ymgynghori. Cyfrannodd yr holl waith hynny at gyhoeddi'r Cynllun Llesiant ym 2018:

<https://www.llesiantgwyneddamon.org/Uploads/Pages/Documents/3-5-3-94-2-Cynllun-Llesiant-Gwynedd-a-Mon.pdf>

Ceir gadarnhad yn y Cynllun Llesiant o'r ddau amcan a chwe maes blaenoriaeth ble gytunwyd gall y Bwrdd gydweithio i sicrhau'r canlyniadau gorau i drigolion Gwynedd ac Ynys Môn. Cytunwyd felly ar feysydd blaenoriaeth sy'n gyffredin yn y ddwy Sir a chyfrifoldeb y Bwrdd yw ymateb i'r materion yma ar y cyd ar draws y ddwy Sir.

2 Trefniadau Llywodraethu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus

2.1 Fel yr amlygir yng Nghylch Gorchwyl y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus mae gan y Bwrdd bedwar aelod statudol, ynghyd â chyfranogwyr gwadd sy'n cyfrannu at ddyletswyddau'r Bwrdd. Mewn perthynas ag unrhyw newid i aelodaeth y Bwrdd mae Emyr Williams, Prif Weithredwr Parc Cenedlaethol Eryri yn gadeirydd ers mis Medi 2019. Yn ogystal mae Annwen Morgan yn Brif Weithredwr i Gyngor Sir Ynys Môn ers mis Hydref 2019, ac felly yn gynrychiolaeth newydd at aelodau statudol y Bwrdd.

2.2 Mae'r Bwrdd wedi sefydlu is-grwpiau er mwyn ei gefnogi i weithredu ei swyddogaethau. Ceir isod ddiweddariad ar waith yr is-grwpiau.

2.3 Amcan 1 – Cymunedau sy'n ffynnu ac yn llewyrchus i'r hir-dymor

Blaenoriaeth	Diweddariad ar drefniant yr is-grŵp	Beth mae'r is-grŵp yn ei gyflawni sy'n ychwanegu gwerth i gynlluniau presennol y cyrff cyhoeddus yn y maes	Amserlen Arfaethedig
---------------------	--	---	-----------------------------

<p>laith Gymraeg</p>	<p>Mae Is-grŵp yn weithredol o dan arweiniad Jerry Hunter, Prifysgol Cymru Bangor. Mae trefniadau llywodraethu'r is-grŵp wedi ei drefnu i sicrhau fod ganddynt grŵp craidd ond hefyd fod cynrychiolaeth eraill o'r Bwrdd yn gallu cyfannu at waith y grŵp ar bwytiau penodol. Yn ddiweddar mae aelodau eraill o'r Bwrdd wedi eu gwahodd i gyfrannu at y gwaith a bwriedir cynnwys cynrychiolaeth ehangach wrth i waith yr is-grŵp ddatblygu.</p>	<p>Mae'r is-grŵp wedi adnabod meysydd gwaith sydd angen sylw o dan y flaenoriaeth hon sef : rhannu arfer dda, gwella profiad y dinesydd wrth iddynt ddefnyddio gwasanaeth cyhoeddus ac laith a Thaith Plentyn a'r rhwystrau sy'n eu hatal rhag dal eu gafael ar yr laith. Mae'r is-grŵp wedi penderfynu canolbwyntio yn bennaf ar un prosiect penodol sef 'Arfer' sy'n edrych ar newid ymddygiad o fewn gweithleoedd ac yn gallu arwain at fwy o ddefnydd o'r Gymraeg gan yr unigolion hynny sydd ddim yn teimlo' n gyfforddus / hyderus i'w ddefnyddio. Mae hwn yn waith ychwanegol o hyrwyddo'r iaith Gymraeg yn y cyrff cyhoeddus sy'n cymryd rhan yn y prosiect.</p>	<p>Prosiect am 12mis yw 'Arfer' yn y lle cyntaf. Sefydlwyd y Bwrdd Prosiect ym mis Mai 2019.</p>
<p>Newid Hinsawdd</p>	<p>Mae is-grŵp wedi ei sefydlu ac yn weithredol o dan arweiniad Sian Williams, Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae'r is</p>	<p>Mae'r is-grŵp wedi bod yn canolbwyntio ar ddeall pa ddata a thystiolaeth sydd</p>	<p>Mae amserlen hyd at fis Mawrth 2020 wedi ei osod ar gyfer llunio'r</p>

	<p>grŵp yn cynnwys cynrychiolaeth eang iawn o wahanol sefydliadau. Yn ogystal mae gweithdai lleol a rhanbarthol wedi eu cynnal er mwyn 'cynnwys' ystod eang o sefydliadau a rhanddeiliaid yn y drafodaeth.</p>	<p>ar gael gan y sefydliadau sy'n aelodau o'r grŵp, fel y gellir defnyddio hynny i lunio amcanestyniadau a modelu newid hinsawdd i'r dyfodol. Bydd hyn yn caniatáu i'r is-grŵp ganolbwyntio ar y cymunedau a'r asedau sydd dan fygythiad o lifogydd yng Ngwynedd a Môn. Bydd yr is-grŵp yn cynllunio mewn ffordd gydweithredol er mwyn rhoi llesiant ein cymunedau yn ganolbwynt, ac er mwyn cael cytundeb ar rôl a chyfrifoldebau gwahanol sefydliadau ac adrannau wrth iddynt ymateb i newidiadau yn yr hinsawdd. Mae'r is-grŵp wedi defnyddio Fairbourne fel achos o ymarfer da, ac er mwyn dysgu gwersi ar agweddau fel ymgysylltu a chydweithio'n well ers lles ein cymunedau.</p>	<p>amcanestyniadau a modelu newid hinsawdd i'r dyfodol.</p>
--	--	---	---

<p>Cartrefi ar gyfer pobl leol</p>	<p>Mae is-grŵp wedi'i sefydlu ac yn gweithredu o dan arweiniad Ffrancon Williams, Adra. Mae grwp craidd wedi ei sefydlu i gynllunio ac i gadw trosolwg o'r prosiect. Mae cynrychiolaeth ehangach o aelodau'r Bwrdd yn cyfrannu at weithgaredd yr is grŵp trwy gyfarfod y grŵp modelau tai arloesol.</p>	<p>Mae'r ddwy sir yn bresennol yn cynllunio i ddatblygu tai arloesol. Yr hyn mae'r is-grŵp yn ei gynnig yw dod â chynlluniau'r cyrff cyhoeddus ynghyd, a sefydlu trefniadau i gydweithio er mwyn ystyried nifer llai o fodolau arloesol ond hefyd i gyflawni arbedion maint, sydd yn y pen draw yn gwneud defnydd mwy effeithiol o'n hadnoddau. Mae adnodd rheoli prosiect, rhan amser wedi ei sicrhau i yrru'r gwaith yn ei flaen.</p>	<p>Mae cynllun prosiect ddrafft wedi ei lunio ac anelir at gael cymeradwyaeth lawn gan gynnwys y trefniadau ariannu, i'r prosiect erbyn Gorffennaf 2020.</p>
<p>Tlodi</p>	<p>Mae tlodi yn parhau i fod yn flaenoriaeth i'r Bwrdd ond nid oes is-grŵp yn arwain ar y gwaith yn bresennol. Cytunwyd bod cyfle trwy'r Bwrdd i roi sylw i'r gwaith sydd eisoes yn mynd rhagddi o fewn y 2 Awdurdod Lleol mewn perthynas â thlodi, cyn ystyried opsiynau ar gyfer y Bwrdd i weithio'n fwy integredig a chydlynus.</p>		

2.4 Amcan 2 – Trigolion sy'n lach ac yn annibynnol gyda safon bywyd da

Mae dau faes blaenoriaeth 'Iechyd a Gofal oedolion' a 'Lles a llwyddiant plant a phobl ifanc' yn cyfarch amcan 2. Cytunwyd i sefydlu un is-grŵp i gyfarch y ddwy flaenoriaeth sef Grŵp integredig Iechyd a Gofal Cymdeithasol y Gorllewin.

Blaenoriaeth	Diweddariad ar drefniant yr is-grŵp	Beth mae'r is-grŵp yn ei gyflawni sy'n ychwanegu gwerth i gynlluniau presennol y cyrff cyhoeddus	Amserlen arfaethedig
<p>Iechyd a Gofal oedolion, a lles a llwyddiant plant a phobl ifanc.</p>	<p>Mae is-grŵp Iechyd a Gofal integredig y Gorllewin wedi ei sefydlu ac yn gweithredu o dan arweiniad Ffion Johnstone, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Y pwrpas a osodwyd gan y grŵp yw <i>'helpu unigolion i fyw eu bywydau fel y dymunant' a phan fydd angen ymyrraeth iechyd neu ofal ein bod yn 'cefnogi yn addas' er mwyn iddynt ddychwelyd i'r bywyd y dymunir.</i> Mae'r weledigaeth yma yn alinio yn glir gyda strategaeth Llywodraeth Cymru 'Cymru Iachach'. Mae'r is-grŵp yn cadw trosolwg ac yn sicrhau bod y datblygiadau a newidiadau yn y gwasanaeth yr ydym yn dymuno eu gweld yn y Gorllewin yn cael eu cyflwyno. Mae'r is-grŵp hefyd yn darparu'r arweinyddiaeth a'r llywodraethu angenrheidiol ar gyfer is-grwpiau sy'n ymwneud a'r meysydd plant, oedolion, iechyd</p>	<p>Trawsnewid Cymunedol</p> <p>Mae'r Gorllewin wedi derbyn arian byr dymor dros gyfnod o 2 flynedd i gefnogi trawsffurfio yn y gymuned. Mae'r cynllun yn cynnwys sefydlu a datblygu timau gwbl integredig ar draws Gwynedd a Môn (8 yng Ngwynedd a 3 ym Môn).</p> <p>Mae'r is-grŵp trawsnewid cymunedol yn Datblygu fframwaith 'systems thinking' o fewn bob ardal. Byddent hefyd yn datblygu rhaglen i gefnogi arweinyddiaeth o fewn y timau integredig, ac yn datblygu rhaglen gyfathrebu ar draws y sefydliadau priodol a'r cyhoedd.</p> <p>Grŵp Integredig Plant</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ymyraethau Argyfwng ▪ Gwella canlyniadau yn y blynyddoedd cynnar 	<p>Tachwedd 2019 ymlaen</p>

	meddwl a thrawsnewid cymunedol.	<p>(beichiogi – 5oed)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gwella canlyniadau i blant oed ysgol (5-16) ▪ Cynorthwyo pobl ifanc (16-25) i fyw bywydau diogel, iach a chyflawn a chyrraedd eu llawn potensial <p>Yn y tymor hir bydd yr is-grŵp iechyd a gofal integredig yn gweld gweithredu, ar y cyd, system iechyd a gofal newydd – fydd yn hyrwyddo iechyd a lles da yn ein cymunedau. Bydd y system yn gallu cyfrannu at alluogi trigolion i ddefnyddio eu sgiliau byw yn annibynnol.</p>	
--	---------------------------------	---	--

3. Monitro

3.1 Mae'r pedwar is-grŵp a nodwyd uchod yn atebol i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus mewn perthynas â chyflawni unrhyw waith a gomisiynir. Mae'r is-grwpiau yn diweddarau'r Bwrdd ar gynnydd yn chwarterol, ac yn ystod cyfarfodydd y Bwrdd ceir her a thrafodaeth ar yr adroddiadau o gynnydd maent yn eu cyflwyno

3.2 Mae gan dîm cefnogi'r Bwrdd hefyd rôl i'w chwarae rhwng cyfarfodydd y Bwrdd i gefnogi a chynnal gwaith yr is-grwpiau. Yn ogystal mae adroddiad blynyddol yn cael ei gyhoeddi gan y Bwrdd sy'n crynhoi cynnydd wrth i'r Bwrdd weithio tuag at gyflawni ei amcanion strategol.

4 Trefniadau Craffu

4.1 Mae gwaith y Bwrdd yn cael ei wirio'n gyson gan Bwyllgorau Craffu / sgrwtini Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn.

4.2 Mae'r Ddeddf Llesiant a'r canllawiau cenedlaethol cysylltiedig¹ yn nodi 3 rôl ar gyfer pwyllgorau sgrwtini Awdurdodau Lleol wrth ddarparu atebolrwydd democrataidd i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus:

- Adolygu trefniadau llywodraethu'r BGC
- Ymgynghorai statudol ar yr Asesiad Llesiant a'r Cynllun Llesiant
- Monitro cynnydd ymdrechion y BGC wrth weithredu'r Cynllun Llesiant

4.3 Mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn destun craffu gan Bwyllgor craffu / sgrwtini dynodedig awdurdodau lleol Gwynedd ac Ynys Môn yn bresennol. Cytunwyd ar sefydliad Y BGC bydd panel craffu ar y cyd rhwng y 2 sir yn cael ei ddatblygu i wneud y gwaith yma ar draws Gwynedd ac Ynys Môn. Mae swyddogion craffu o Wynedd ac Ynys Môn wedi gwerthuso'r opsiynau o barhau gyda threfniadau craffu presennol yr Awdurdodau Lleol neu sefydlu panel ar y cyd. Daethpwyd i'r casgliad nad oeddent yn argymhell sefydlu panel ar hyn o bryd ond yn hytrach i ganolbwyntio ar alinio amserlenni a chysondeb trefniadau craffu ar draws y 2 Sir. Byddai modd adolygu'r trefniadau hyn rhwng y ddau gyngor eto maes o law.

4.4 Bydd papur yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd ar 11eg Rhagfyr 2019 er mwyn eu hysbysu o'r argymhelliad o barhau gyda'r trefniadau craffu cyfredol. Bwriedir gosod trefniant ble bydd angen cadarnhau'r cydweithio rhwng y ddwy sir a sefydlu'r rhaglen waith a'r amserlen ar gyfer craffu ar y cyd.

5 Adnoddau

5.1 Mae rheolaeth a chefnogaeth weinyddol ar gyfer y Bwrdd yn cael ei ddarparu gan Gyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd. Mae tîm cefnogi'r Bwrdd wedi ei sefydlu ac yn llawn ymgymryd â'u rôl o gefnogi'r gwaith y Bwrdd a'r is-grwpiau cysylltiedig.

5.2 Mae BGC Gwynedd ac Ynys Môn wedi gofyn i'r is-grwpiau, pan yn berthnasol, gyflwyno achos busnes fel rhan o'u cais am adnoddau er ystyriaeth gan y Bwrdd. Mae'r BGC wedi cytuno i gyd-gyllido adnodd ar gyfer cefnogi gwaith un o'r is-grwpiau. Rhagwelir y bydd yr angen am adnoddau yn parhau wrth i'r is-grwpiau aeddfedu a datblygu.

6 Risgiau

6.1 Mae'r Bwrdd yn rheoli risgiau mewn perthynas â phrosiectau a gwaith yr is-grwpiau er mwyn sicrhau eu bod yn gweithredu yn unol â'r Cynllun Llesiant a'r amserlen benodedig. Rhagwelir y bydd cofrestr risg y Bwrdd yn cael ei reoli yn unol â'r pum ffordd o weithio. Bydd cofrestr risg ddrafft yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd i'w fabwysiadu ym mis Rhagfyr 2019.

¹ Canllawiau ar gyfer Pwyllgorau Craffu Awdurdodau Lleol ar graffu ar Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus

7 Arolwg o Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (Swyddfa Archwilio Cymru: Hydref 2019)
https://www.audit.wales/sites/default/files/press_releases/adolygiad-o-fyrddau-gwasanaethau-cyhoeddus-cymraeg.pdf

7.1 Ym mis Hydref 2019 cyhoeddwyd adroddiad ar arolwg o Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus. Cynhaliwyd yr adroddiad gan SAC ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru, mae SAC wedi archwilio sut y mae BGCau yn gweithredu . Mae rhan 2 o'r Adroddiad yn edrych yn benodol ar drefniadau craffu BGC. Nid adolygiad yn benodol ar Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn yw hwn, ond yn hytrach adolygiad ar gyfer 19 o Fyrddau yng Nghymru. Fodd bynnag mae nifer o ganfyddiadau ac argymhellion yr adroddiad yn berthnasol i FGC Gwynedd ac Ynys Môn.

7.2 Mae tîm cefnogi'r BGC wedi paratoi crynodeb o'r prif argymhellion, a chynigion ar sut gall BGC Gwynedd ac Ynys Môn ymateb iddynt. Bydd y papur yma yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd yn ystod y cyfarfod nesaf ar 11eg Rhagfyr 2019. Bydd copi ohono yn gallu cael ei rannu gyda'r Pwyllgorau Craffu yn dilyn hynny.

8. Asesiad Effaith ar gydraddoldeb

Mae tîm cefnogi'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus eisoes wedi rhoi ystyriaeth ac yn cydnabod yr angen am asesiadau effaith (e.e. Iaith a Chydraddoldeb) a bydd asesiadau yn cael eu datblygu a'u defnyddio pan fydd y Bwrdd yn ymgysylltu â'n cymunedau ar bwyntiau penodol ac ar gyfer diweddarau'r Asesiadau Llesiant. Yn ogystal bydd asesiadau effaith yn cael eu defnyddio pan fydd prosiectau yn cael eu cyflwyno gan yr is-grwpiau sy'n argymhell newid polisi / gwasanaeth. Felly bydd asesiadau effaith yn cael eu datblygu er mwyn mesur a deall effaith y penderfyniadau ar ran yr is-grwpiau fydd yn cael eu gwneud gan y Bwrdd.

ADRODDIAD I'R PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

Pwyllgor:	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad:	5 Rhagfyr 2019
Teitl:	Cynigion arbedion yr Adran Amgylchedd, Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol ac yr Adran Ymgynghoriaeth i ddygymod gyda'u cyfran o'r bwloch £2m posib yng nghyllideb 2020/21.
Pwrpas:	Craffu cynigion yr Adran Amgylchedd, Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol ac yr Adran Ymgynghoriaeth i ddarganfod y swm o arbedion ac ystyried beth y byddai hynny, neu'r opsiynau amgen yn ei olygu.
Swyddog cyswllt:	Pennaeth Adran Amgylchedd – Dafydd Wyn Williams Pennaeth Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol – Steffan Jones Pennaeth Adran Ymgynghoriaeth – Huw Williams
Aelod Cabinet:	Adran Amgylchedd – Gareth Griffith Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol ac Adran Ymgynghoriaeth – Catrin Wager

1. Cyflwyniad / Cefndir

Dros y 12 mlynedd diwethaf, nid yw'r grant yr ydym yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru wedi bod yn ddigonol i gwrdd â chwyddiant, sydd wedi arwain at sefyllfa ariannol lle mae'r Cyngor wedi gorfod gwneud arbedion sylweddol.

Nid yw'n bosib rhoi sicrwydd ar hyn o bryd o sefyllfa ariannol 2020/21, gan ei bod hi'n gyn-amserol o ran cadarnhau y cytundeb tâl, setliad ariannol, lefel y grant ar gyfer 2020/21, ynghyd â nifer o ffactorau eraill. Fodd bynnag, ystyriwyd sut ydym am ddygymod gyda'r sefyllfa, a'r posibilrwydd na fyddai ein setliad yn ddigonol.

Cyflwynwyd adroddiad ar ddygymod gyda sefyllfa ariannol 2020/21 i'r Cabinet 23/7/19, oedd yn nodi fod angen i'r Cyngor gynllunio ar sail bwloch ariannol gyda ystod o rhwng £2m a £7m. Penderfynwyd i gynllunio ar y sail bod angen cwrdd â bwloch £2m (sef y sefyllfa mwyaf gobeithiol) drwy ofyn i adrannau ddarganfod eu cyfran nhw i gyfarch y swm hwnnw, sy'n cyfateb i'r diffyg adnoddau ar gyfer cwrdd â'r chwyddiant mae'r Cyngor yn debygol o'i wynebu.

Os bydd y bwloch sydd yn cael ei wynebu gan y Cyngor uwchlaw £2m, y bwriad yw i ddefnyddio balansau a/neu gynnydd uwch yn y Dreth Gyngor i roi amser i ni ddarganfod yr ateb yn barhaol.

2. Cyfran i'w ddarganfod gan yr Adrannau

Mae cyfrifwyr y Cyngor wedi dosrannu'r £2 filiwn rhwng yr adrannau, ar sail cyfran safonol o 0.78% o gyllidebau gros, yn dilyn addasiadau am grantiau, ayb. Hysbyswyd yr adrannau o'u cyfran nhw o'r swm i'w ddarganfod yng Ngorffennaf 2019, a'r swm perthnasol ar gyfer yr Adran Amgylchedd yw £96,560, Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol yw £281,190 ac Adran Ymgynghoriaeth yw £29,670.

Gall adrannau adnabod rhan o'r arbedion drwy beidio ychwanegu chwyddiant yn llawn neu yn rhannol ar gyfer rhai o'u cyllidebau gellid ei reoli a'u cwtdogi, megis costau teithio, cyflenwadau swyddfa, ayb. Yn ychwanegol i hyn, caniateir adnabod ffrwd newydd o incwm fel ffynhonnell, ond ni chaniateir codi lefel ffioedd a phrisiau i ddarganfod yr arbedion.

3. Cynigion yr Adran

Gweler **Atodiad 1** sydd yn cynnwys cynigion yr adrannau i gwrdd â'r swm gofynnol, ynghyd â goblygiadau defnyddio y ffynhonnell fel arbedion ar yr Adran.

4. Argymhellion

Gofynnir i'r Aelodau:

- Gymeradwyo cynigion yr adrannau i gwrdd â'u cyfran o arbedion perthnasol.

Atodiadau

- Atodiad 1 – Rhestr cynigion arbedion yr Adran Amgylchedd
- Rhestr cynigion arbedion yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol
 - Rhestr cynigion arbedion yr Adran Ymgynghoriaeth
-

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Amgylchedd

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£9,580	Gweithiau - rhewi chwyddiant.	Ni ragwelir effaith ar drigolion Gwynedd wrth rewi chwyddiant am un flwyddyn yn unig gan fod y swm eithaf bychain.
£4,000	Rheolaeth Adeiladu - ffioedd darparu cyngor ymlaen llaw.	Nid yw'r ffioedd yma'n cael eu gweithredu ar hyn o bryd, ond mae trefn debyg mewn bodolaeth yn y Gwasanaeth Cynllunio. Mae'r adborth gan y sawl sy'n derbyn y sylwadau yn gadarnhaol dros ben, gyda thrigolion yn teimlo eu bod yn cael cyngor llawer mwy defnyddiol a'i fod yn werth am arian.
£5,000	Lleihau cyllideb Hyfforddiant.	Ni ragwelir effaith sylweddol yma ar drigolion Gwynedd. Fe fydd angen i'r Adran fod yn fwy penodol ar ba hyfforddiant sydd wirioneddol ei angen i lenwi bylchau mewn gwybodaeth ac i fod yn cwrdd â gofynion newydd ynghyd a datblygu staff.
£15,000	Gwaith stryd - torri hanner swydd.	All fod dipyn o effaith o golli hanner swydd, ond rhagwelir bod posib lleihau'r effaith yn sylweddol drwy well ddefnydd o dechnoleg a chydweithio agosach gyda'r Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol.

Tud. 63

ATODIAD 1

£2,000	Deunyddiau swyddfa.	Mae'r holl fesurau arbedion yma yn ymwneud a phrynu'n rhatach, prynu llai, neu beidio â phrynu o gwbl drwy wneud gwell defnydd o dechnoleg (e.e. defnyddio llai o bapur, argraffu llai). Mae'r adran mewn gwirionedd yn gor-gyflawni o dan y pennawd 'Rheolaeth Categori' yn eu rhestr arbedion Adrannol. Ni ragwelir effaith ar drigolion Gwynedd.
£8,000	Argraffu/llungopio.	
£5,000	Gwasanaeth proffesiynol/technegol.	
£7,420	Tanysgrifiadau.	
£25,000	Offer a chelfi.	
£15,560	Arbedion trwy brynu'n rhatach (meddalwedd).	
£96,560	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£15,000	Lleihad yn nefnydd trydan Twnnel Caernarfon	Dim effaith ar drigolion - Lleihad yn y costau yn dilyn newid i'r system reoli a goleuo yn cynnwys cyflwyno lampau LED.
£3,000	Nwy yr Amlogfa (defnydd)	Dim effaith ar drigolion - Defnydd o'r ynni wedi lleihau yn dilyn gwell rheolaeth/systemau newydd.
£80,000	Cost ymdrin â gwastraff masnachol	Dim effaith ar drigolion - Erbyn hyn rydym yn trin ein gwastraff gweddilliol yn safle Parc Adfer sydd yn safle llosgi ar y cyd gydag Awdurdodau'r Gogledd. Mae strwythur y ffi wedi sicrhau lleihad yn ein costau.
£46,250	Chwyddiant	Dim effaith ar drigolion - Gweithio o fewn y gyllideb gyfredol 2019/20 a gweithio'n agos gyda'r Tîm Categori Priffyrdd a Bwrdesitrefol.
£20,000	Chwyddiant - deunyddiau cyffredinol	Dim effaith ar drigolion - Addasu Cyllidebau - gweithio o fewn cyllidebau cyfredol 2019/20, gweithio mwy effeithlon ac yn agosach gyda'r Tîm Categori Priffyrdd a Bwrdeistrefol.
£7,000	Ar-ddyletswydd Bwrdeistrefol	Dim effaith ar drigolion - Sefydlu un drefn ar-ddyletswydd ar draws yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol.
£12,940	Gwariant amrywiol fflyd	Dim effaith ar drigolion - Mae gwaith diweddar y Tîm Categori wedi adnabod cyfleoedd o weithio yn fwy effeithlon.

Tud. 65

ATODIAD 1

£50,000	Ail-strwythuro'r Adran	Dim effaith ar drigolion - Cyflwyno strwythur newydd o fewn yr Adran er sicrhau gwell effeithlonrwydd/cydweithio ar draws y gwasanaethau.
£35,000	Cynllun Cau Cilgwyn	Dim effaith ar drigolion - Mae Cynllun Cau yn ei le ar gyfer safle Cilgwyn sydd wedi bod a gofynion eithaf caeth mewn perthynas â gwaith monitro. Mae'r safle bellach wedi cau ers peth amser, ac yn unol mae'r Adran wedi agor trafodaeth gyda Cyfoeth Naturiol Cymru ar leihad gofynion y Cynllun Cau sydd wedi ei gytuno mewn egwyddor. Wrth weld y cynllun newydd yn ei le bydd gofyn am waith monitro misol yn newid i un pob chwarter sydd am leihau ar yr holl waith profi.
£12,000	Coed - dim didoli	Dim effaith ar drigolion - Yn flaenorol roedd rhaid didoli rhai mathau o goed er sicrhau ein bod yn gallu cyfrif y gwastraff tuag at ffigyrau ailgylchu. Erbyn hyn, gan weld Parc Adfer yn weithredol ac ein bod yn gallu cyfrif (bottom ash) nid yw'n ofynnol didoli'r coed.
£281,190	Cyfanswm	

pud. 66

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Ymgynghoriaeth

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£7,260	Trwy wneud addasiadau i wariant a chyllidebau YGC mae effaith net o leihad yn y gwariant. Mae hyn yn rhannol wedi ei gyflawni trwy dorri'n ôl ar aelodaeth YGC o sefydliadau fel NSAN (National Skills Academy Nuclear) a hefyd dorri ar wariant ar gylchgronau a thebyg, gan fod y rhain bellach ar gael trwy ffurf electronig neu ar y we.	Dim
£22,410	Cynyddu adnoddau o fewn Unedau YGC sy'n galluogi'r Adran gynyddu incwm. Mae'r Ffurflenni Newid Strwythur diweddar wedi cynyddu'r capasiti o fewn meysydd Ymgynghoriaeth Costau ac Ecoleg.	Dim
£29,670	Cyfanswm	

Eitem 8

Pwyllgor	PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU
Dyddiad	5 Rhagfyr 2019
Teitl	Tai haf a chynllunio
Aelod Cabinet	Cynghorydd Gareth W Griffith
Awdur	Gareth Jones – Pennaeth Cynorthwyol Adran Amgylchedd
Pwrpas	Diweddaru'r Pwyllgor ar waith ymchwil mae'r Cabinet wedi cytuno i'r Adran ei wneud mewn perthynas a thai haf

1. CEFNDIR

- 1.1 Mae pryderon wedi bod ers blynyddoedd yng Ngwynedd ynglŷn a'r nifer o dai haf a'i sgil effeithiau ar gymunedau'r ardal. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae'r diwydiant twristiaeth wedi esblygu ac rydym o ganlyniad wedi gweld twf aruthrol yn y ddarpariaeth o lety gosod byr dymor sydd wedi cynyddu'r pryderon.
- 1.2 Ym mis Gorffennaf 2019 cyflwynwyd adroddiad i'r Cabinet oedd yn ymwneud yn benodol a cheisio cyfarch y canlynol:
- Sut y byddai modd i ni gyfyngu ar faint o dai y gellir eu defnyddio at ddibenion gwyliau, gan edrych ar fesurau sydd yn weithredol mewn llefydd eraill a sut byddai modd newid y ddeddfwriaeth gynllunio er mwyn eu gweithredu yng Nghymru.

Er mwyn ceisio mynd i'r afael a'r uchod mae'r adroddiad i'r Cabinet yn cyfarch materion megis:

- Y pryderon ynglŷn a'r nifer o dai haf yng Ngwynedd a'i sgil effeithiau
- Y rheolaeth gyfredol o dai haf
- Gwaith ymchwil sydd wedi ei wneud yn flaenorol yn y maes yma
- Enghreifftiau o unrhyw fesurau neu reoliadau sydd yn weithredol mewn gwledydd eraill yn y Deyrnas Unedig a thu hwnt
- Gan roi ystyriaeth i'r uchod, beth gellir ei ystyried i reoli tai haf yng Ngwynedd / Cymru

Ceir linc i eitem 10 o adroddiad y Cabinet isod:

<https://democratiaeth.gwynedd.llyw.cymru//ielistdocuments.aspx?cid=133&mid=2770&ver=4&>

- 1.3 Cytunodd y Cabinet i'r Adran wneud gwaith ymchwil mwy manwl i fewn i'r maes yma ac mae'r Adran nawr yn y broses o weithredu ar benderfyniad y Cabinet.
- 1.4 Nodir y bwriad i roi cyflwyniad ffurfiol i'r Pwyllgor ar ddiwrnod y cyfarfod, er mwyn egluro'r cefndir a'r cyd-destun ar gyfer y gwaith yma.

2. CWMPAS Y GWAITH

- 2.1 Mae hwn yn ddarn o waith ymchwil fydd yn cael ei arwain gan Gyngor Gwynedd, gyda Chyngor Caerdydd a'r Sefydliad Cynllunio Tref Brenhinol (RTPI) hefyd yn cefnogi'r gwaith. Bydd y gwaith ymchwil yn edrych yn fanwl ar ardaloedd Cyngor Gwynedd a Chyngor Caerdydd fel dau astudiaeth achos, gan roi cyd-destun gwledig a dinesig i'r gwaith.
- 2.2 Yn nghyd-destun yr ymchwil hwn mae'r termau "tai haf" a "llety gosod byrdymor" yn cyfeirio at y defnydd o dai a fflatiau marchnad agored, ar gyfer pwrpas sydd ddim yn cael ei ddefnyddio fel prif gartref. Felly mae'r termau "tai haf" a "llety gosod byrdymor" hefyd yn cynnwys defnyddiau y cyfeirir atynt fel ail gartrefi, llety gwyliau, ynghyd â defnyddiau sy'n cael eu marchnata / hysbysebu drwy Airbnb a darparwyr tebyg, ar gyfer llety gwyliau byrdymor hunan-wasanaeth. Er dibenion y gwaith ymchwil hwn, cyfeirir at y mathau hyn o ddefnydd yn gyffredinol fel "tai haf" oni bai bod angen cyfeirio at fath penodol o ddefnydd gwyliau. Ni fwriedir cynnwys eiddo sydd wedi cael caniatâd cynllunio i'w ddefnyddio fel llety gwyliau pwrpasol.

3. AMCAN Y GWAITH

3.1 Prif amcan y gwaith ymchwil hwn yw:

- i. Ystyried ac asesu'r opsiynau posib ar gyfer rheoli'r defnydd o anheddau fel tai haf yn y dyfodol a nodi opsiwn a ffafrir, naill ai drwy'r system cynllunio defnydd tir neu ddull(iau) eraill.

Derbynnir y byddai'n rhaid cyfiawnhau unrhyw newid i'r modd y rheolir y defnydd o anheddau fel tai haf gyda thystiolaeth addas, ac felly bod angen gwaith ymchwil i gyfrannu at i) uchod, er mwyn:

- ii. Asesu effaith tai haf yng Ngwynedd a Chaerdydd fel yr ardaloedd ar gyfer yr astudiaeth achos manwl
- iii. Cadarnhau nifer a lleoliadau'r tai haf yng Ngwynedd, Caerdydd a Chymru, a sut y mae hyn wedi newid dros amser.
- iv. Ystyried y dystiolaeth a ddaeth i law yn ystod y gwaith ymchwil yn i), ii) a iii) er mwyn asesu a oes cyfiawnhad digonol i ystyried cyflwyno mesurau addas i reoli'r defnydd o anheddau fel tai haf.

3.2 Darparir rhagor o wybodaeth am y tasgau fydd yn rhan o'r gwaith ymchwil yn y cyflwyniad i'r Pwyllgor ar ddiwrnod y cyfarfod.

4. Y SEFYLLFA GYFREDOL A'R CAMAU NESAF

4.1 Bu'r gwaith ymchwil allan i dendr tan diwedd Hydref 2019, ond yn anffodus ni gyflwynwyd unrhyw dendr ar gyfer y gwaith. Deallir bod y rhesymau tu ôl i hyn yn ymwneud a materion capasiti.

- 4.2 Er na chyflwynwyd tendr ar gyfer y gwaith ymchwil mae'r Adran yn dal yn bwriadu symud ymlaen gyda'r gwaith, ac yn trafod opsiynau ar gyfer cyflawni hynny gyda Chyngor Caerdydd a'r Sefydliad Cynllunio Tref Brenhinol (RTPI). Gall hyn fod yn golygu fod rhannau o'r gwaith yn cael ei wneud gan y Cyngor ac ar y cyd gyda'r partneriaid, gyda rhai elfennau yn cael eu gwneud yn allanol. Mae'r Adran ar adeg paratoi'r adroddiad hwn, yn llunio cynllun a rhaglen ar gyfer y gwaith ymchwil. Yr amserlen gwreiddiol ar gyfer cwblhau'r gwaith ymchwil oedd diwedd Mai 2020, ond bydd angen ail edrych ar hyn yn sgil y rhaglen waith sydd yn cael ei pharatoi a'r opsiwn amgen ar gyfer cyflawni'r gwaith.

5. ARGYMHELLION

- 5.1 Derbyn y diweddariad a chynnig unrhyw sylwadau.
- 5.2 Bod yr Adran yn cyflwyno adroddiad arall i'r Pwyllgor wrth i'r gwaith ymchwil symud yn ei flaen.
-